

ĐỌC HIỂU NGOÀI SÁCH GIÁO KHOA

THEO ĐẶC TRƯNG THỂ LOẠI THƠ

1. Lí thuyết

ST T	Câu hỏi	Hướng dẫn làm bài																					
1	Thể thơ	+ Căn cứ vào số chữ và đặc điểm cơ bản của từng thể thơ để xác định + Một số thể thơ thường gặp <table border="1"> <thead> <tr> <th>STT</th><th>Thể thơ</th><th>Đặc điểm nhận biết</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>5 chữ (ngũ ngôn)</td><td> - Mỗi câu thường có 5 chữ - Thường được chia thành nhiều khổ nhỏ, mỗi khổ gồm 4 dòng thơ. </td></tr> <tr> <td>2</td><td>Song thất lục bát</td><td> - Mỗi đoạn có 4 câu - 2 câu đầu mỗi câu 7 chữ; câu thứ ba 6 chữ, câu thứ 4 tám chữ. </td></tr> <tr> <td>3</td><td>Lục bát</td><td> - Một câu sáu chữ rồi đến một câu tám chữ cứ thế nối liền nhau - Thường bắt đầu bằng câu 6 chữ và kết thúc bằng câu 8 chữ </td></tr> <tr> <td>4</td><td>Thất ngôn bát cú Đường luật</td><td> - Câu 1 và 2 là phá đề và thừa đề. - Câu 3 và 4 là Thực hay Trạng, dùng để giải thích hoặc đưa thêm chi tiết bổ nghĩa đề bài cho rõ ràng - Câu 5 và 6 là Luận, dùng để bàn luận cho rộng nghĩa hay cũng có thể dùng như câu 3 và 4 - Câu 7 và 8 là Kết, kết luận ý của bài thơ </td></tr> <tr> <td>5</td><td>Thơ 4 chữ, thơ 6 chữ, thơ 7 chữ, thơ 8 chữ</td><td> - Dựa vào số chữ trong 1 dòng thơ </td></tr> <tr> <td>6</td><td>Thơ tự do</td><td> - Đếm số chữ trong 1 dòng thơ, dòng nhiều dòng ít không gò bó, không theo quy luật </td></tr> </tbody> </table>	STT	Thể thơ	Đặc điểm nhận biết	1	5 chữ (ngũ ngôn)	- Mỗi câu thường có 5 chữ - Thường được chia thành nhiều khổ nhỏ, mỗi khổ gồm 4 dòng thơ.	2	Song thất lục bát	- Mỗi đoạn có 4 câu - 2 câu đầu mỗi câu 7 chữ; câu thứ ba 6 chữ, câu thứ 4 tám chữ.	3	Lục bát	- Một câu sáu chữ rồi đến một câu tám chữ cứ thế nối liền nhau - Thường bắt đầu bằng câu 6 chữ và kết thúc bằng câu 8 chữ	4	Thất ngôn bát cú Đường luật	- Câu 1 và 2 là phá đề và thừa đề. - Câu 3 và 4 là Thực hay Trạng, dùng để giải thích hoặc đưa thêm chi tiết bổ nghĩa đề bài cho rõ ràng - Câu 5 và 6 là Luận, dùng để bàn luận cho rộng nghĩa hay cũng có thể dùng như câu 3 và 4 - Câu 7 và 8 là Kết, kết luận ý của bài thơ	5	Thơ 4 chữ, thơ 6 chữ, thơ 7 chữ, thơ 8 chữ	- Dựa vào số chữ trong 1 dòng thơ	6	Thơ tự do	- Đếm số chữ trong 1 dòng thơ, dòng nhiều dòng ít không gò bó, không theo quy luật
STT	Thể thơ	Đặc điểm nhận biết																					
1	5 chữ (ngũ ngôn)	- Mỗi câu thường có 5 chữ - Thường được chia thành nhiều khổ nhỏ, mỗi khổ gồm 4 dòng thơ.																					
2	Song thất lục bát	- Mỗi đoạn có 4 câu - 2 câu đầu mỗi câu 7 chữ; câu thứ ba 6 chữ, câu thứ 4 tám chữ.																					
3	Lục bát	- Một câu sáu chữ rồi đến một câu tám chữ cứ thế nối liền nhau - Thường bắt đầu bằng câu 6 chữ và kết thúc bằng câu 8 chữ																					
4	Thất ngôn bát cú Đường luật	- Câu 1 và 2 là phá đề và thừa đề. - Câu 3 và 4 là Thực hay Trạng, dùng để giải thích hoặc đưa thêm chi tiết bổ nghĩa đề bài cho rõ ràng - Câu 5 và 6 là Luận, dùng để bàn luận cho rộng nghĩa hay cũng có thể dùng như câu 3 và 4 - Câu 7 và 8 là Kết, kết luận ý của bài thơ																					
5	Thơ 4 chữ, thơ 6 chữ, thơ 7 chữ, thơ 8 chữ	- Dựa vào số chữ trong 1 dòng thơ																					
6	Thơ tự do	- Đếm số chữ trong 1 dòng thơ, dòng nhiều dòng ít không gò bó, không theo quy luật																					
2	Nhân vật trữ tình	+ Nhân vật trữ tình (còn gọi là chủ thể trữ tình) là người trực tiếp bộc lộ rung động và tình cảm trong bài thơ trước một khung cảnh hoặc sự tình nào đó. Nhân vật trữ tình có mối liên hệ mật thiết với tác giả song không hoàn toàn đồng nhất với tác giả. + Nhân vật trữ tình có thể là tác giả (Mùa xuân nho nhỏ), là người cha (nói với con), người lính Trường Sơn (Lá đỏ)...																					
3	Đối tượng trữ tình	Trong văn học, đặc biệt là thơ ca, "đối tượng trữ tình" là đối tượng mà nhà thơ hoặc người viết dành tình cảm, cảm xúc của mình vào. Đây có																					

		thể là con người, cảnh vật, sự việc, hoặc bất kỳ điều gì mà nhà thơ muốn thể hiện cảm xúc.
4	Xác định từ ngữ, hình ảnh, chi tiết	HS dựa vào ngữ liệu để xác định (Không ghi lại máy móc cả câu/ đoạn thơ nếu đề chỉ hỏi từ ngữ, hình ảnh, chi tiết)
5	Nội dung chính	* Làm ra nháp + Xác định đối tượng chính (1) + Xác định khía cạnh của đối tượng (2) + Xác định tình cảm tác giả gửi gắm(3) * Làm vào bài: Đoạn thơ trên viết về (2) của (1) để từ đó thể hiện tình cảm ... dành cho... (3)
6	Cảm hứng chủ đạo	+ Cảm hứng chủ đạo là tình cảm sâu sắc, mãnh liệt chi phối toàn bộ cách thể hiện đời sống, con người và sự lựa chọn hình thức nghệ thuật trong tác phẩm. + Hiểu đơn giản: Cảm hứng chủ đạo là tình cảm chính được tác giả thể hiện trong bài thơ Ví dụ: + Cảm hứng chủ đạo của bài thơ “Bếp lửa”: Tình cảm yêu mến, trân trọng, biết ơn đối với bà, với gia đình và với quê hương đất nước + Cảm hứng chủ đạo trong bài thơ <i>Lá đỏ</i>: ngợi ca tinh thần yêu nước, những đóng góp lớn lao của những người anh hùng chưa biết tên để tạo nên sức mạnh dân tộc, góp phần làm nên chiến thắng trong những cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm.
7	Ý nghĩa của một / một vài câu thơ/ từ ngữ/ hình ảnh/ chi tiết	Bài làm cần đạt được những ý chính sau: + Giới thiệu được câu thơ/ hình ảnh/ chi tiết + Xác định được nội dung chính của câu thơ/ giải thích nghĩa của từ ngữ/ hình ảnh/ chi tiết + Xác định được dụng ý của tác giả khi viết câu thơ/ lựa chọn từ ngữ, hình ảnh, chi tiết đó: thể hiện tình cảm gì? nhắc nhở người đọc điều gì?

8	Bài học rút ra từ đoạn thơ	- Dẫn dắt giới thiệu và nêu bài học chung (bài học về điều gì?)(1) - Nêu bài học nhận thức và lí giải(2) - Nêu bài học hành động và lí giải (3) - Nêu ý nghĩa của bài học (4) Ví dụ: DÂNG CHA Tết này nhà lại vắng cha Thuốc không thơm nữa ấm trà hết ngon Cha đi về phía vuông tròn Trần gian lấm láp mãi còn nắng mưa Đời người mới đầy thành xưa Nhìn lên nhân ảnh ảo mờ khói hương Con không tin có thiên đường Nhưng tin có thật nỗi buồn, cha ơi! Con tìm đâu giữa chơi vơi Cha đi về phía xanh lời cỏ hoa Cách người thước đất mà xa Rót mời cha một chén trà hư không Rưng rưng tàn thuốc quấn vòng Thương cha khói cũng nặng lòng không bay. (Trích, trong tập thơ <i>Viếng tặng những mùa xưa</i>, Trương Nam Hương, NXB Thanh niên, 1999) Gợi ý: (1) Qua đoạn trích trên, tác giả đã đem đến cho người đọc những bài học có ý nghĩa vô cùng to lớn. Đó là bài học về tình phụ tử, tình cảm gia đình. (2) Từ đoạn thơ, chúng ta cần nhận thức được rằng cha mẹ đã dành cả cuộc đời để yêu thương và hi sinh cho con cái. Cha mẹ không chỉ là người sinh ra mà còn nuôi dưỡng ta khôn lớn trưởng thành. Họ sẵn sàng

		hi sinh cả cuộc đời cho con. (3) Chính vì thế, chúng ta hãy trân trọng, biết ơn và yêu thương cha mẹ của mình khi còn có thể. Đừng đợi đến khi họ mất đi rồi mới ân hận khóc thương bởi khi ấy dù có khóc thương họ cũng chẳng thể trở về với chúng ta được nữa. (4) Những bài học ngày có ý nghĩa bởi nó không chỉ tác động đến nhận thức và hành động của mỗi người, giúp chúng ta có những suy nghĩ và lối sống đẹp hơn mà nó còn góp phần làm cho xã hội ngày càng trở nên tốt đẹp.																		
9	Câu hỏi thông điệp	- Dẫn dắt giới thiệu và nêu thông điệp chung (thông điệp về điều gì?)(1) - Nêu thông điệp thứ nhất và lí giải (2) - Nêu thông điệp thứ hai và lí giải(3) - Nêu ý nghĩa của thông điệp (4) (áp dụng dạng bài tập về bài học để diễn đạt 4 ý của bài tập này)																		
10	Câu hỏi về tình cảm của người đọc	+ Giới thiệu được đoạn thơ (1) + Đoạn thơ khơi gợi trong ta tình cảm gì?(2) + Vì sao ta lại có tình cảm như vậy?(3) Ví dụ: Cho đoạnn thơ sau: <table><tr><td><i>Hạt gạo làng ta</i></td><td><i>Hạt gạo làng ta</i></td></tr><tr><td><i>Có vị phù sa</i></td><td><i>Có bão tháng bảy</i></td></tr><tr><td><i>Của sông Kinh Thầy</i></td><td><i>Có mưa tháng ba</i></td></tr><tr><td><i>Có hương sen thơm</i></td><td><i>Giọt mồ hôi sa</i></td></tr><tr><td><i>Trong hồ nước đầy</i></td><td><i>Những trưa tháng sáu</i></td></tr><tr><td><i>Có lời mẹ hát</i></td><td><i>Nước như ai nấu</i></td></tr><tr><td><i>Ngọt bùi đắng cay...</i></td><td><i>Chết cả cá cờ</i></td></tr><tr><td></td><td><i>Cua ngoi lên bờ</i></td></tr><tr><td></td><td><i>Mẹ em xuống cấy...</i></td></tr></table>	<i>Hạt gạo làng ta</i>	<i>Hạt gạo làng ta</i>	<i>Có vị phù sa</i>	<i>Có bão tháng bảy</i>	<i>Của sông Kinh Thầy</i>	<i>Có mưa tháng ba</i>	<i>Có hương sen thơm</i>	<i>Giọt mồ hôi sa</i>	<i>Trong hồ nước đầy</i>	<i>Những trưa tháng sáu</i>	<i>Có lời mẹ hát</i>	<i>Nước như ai nấu</i>	<i>Ngọt bùi đắng cay...</i>	<i>Chết cả cá cờ</i>		<i>Cua ngoi lên bờ</i>		<i>Mẹ em xuống cấy...</i>
<i>Hạt gạo làng ta</i>	<i>Hạt gạo làng ta</i>																			
<i>Có vị phù sa</i>	<i>Có bão tháng bảy</i>																			
<i>Của sông Kinh Thầy</i>	<i>Có mưa tháng ba</i>																			
<i>Có hương sen thơm</i>	<i>Giọt mồ hôi sa</i>																			
<i>Trong hồ nước đầy</i>	<i>Những trưa tháng sáu</i>																			
<i>Có lời mẹ hát</i>	<i>Nước như ai nấu</i>																			
<i>Ngọt bùi đắng cay...</i>	<i>Chết cả cá cờ</i>																			
	<i>Cua ngoi lên bờ</i>																			
	<i>Mẹ em xuống cấy...</i>																			

		(1)Đoạn thơ trên được trích từ bài thơ “Hạt gạo làng ta của nhà thơ Trần Đăng khoa.(2) Đoạn thơ khiến ta càng thêm yêu mến, trân trọng và biết ơn đối với những người đã làm ra hạt gạo. (3)Họ chính là những người nông đã phải vất vả quanh năm, chân lấm tay bùn để làm nên được hạt gạo như lời ca " dẻo thơm từng hạt- đắng cay muôn phần". Hạt gạo là hạt ngọc của trời, kết tinh những gì tinh túy nhất của thiên nhiên, của đất trời và cả công sức của người lao động. Không ai khác, chính những người nông dân làm ra hạt gạo đã làm nên nét đẹp trong văn hoá ẩm thực của người Việt và họ cũng là những người tạo nên một nền văn minh lâu đời ở nước ta: nền văn minh lúa nước.
11	Câu hỏi về tình cảm của tác giả?	Một số từ ngữ thể hiện thái độ, tình cảm của tác giả: Yêu, thương, tự hào, biết ơn, xót xa, thương cảm, tin tưởng, căm ghét... + Câu trả lời cần trả lời đc 2 ý: - Qua đoạn thơ/ đoạn trích trên, người đọc cảm nhận được tình cảm ... của tác giả... dành cho... (1) - Tình cảm ấy được bộc lộ như thế nào?(2) + Tình cảm ấy trước hết được bộc lộ trực tiếp qua các từ(từ ngữ diễn tả tình cảm), các từ cảm thán...., câu cảm thán.... (nếu có) + Tình cảm ấy được bộc lộ gián tiếp qua các biện pháp nghệ thuật được tác giả sử dụng trong đoạn thơ/ đoạn trích (các BPTT – phân tích các BPNT để thấy được tình cảm của tác giả) -Có thể mở rộng thêm 1 ý để nói về tình cảm của bản thân (3) Ví dụ: Cảm nhận của em về tình cảm của tác giả qua đoạn thơ sau: <i>“Ôi Tổ quốc, ta yêu như máu thịt</i> <i>Như mẹ cha ta, như vợ như chồng</i> <i>Ôi Tổ quốc, nếu cần, ta chết</i> <i>Cho mỗi ngôi nhà, ngọn núi, con sông”</i> (Sao chiến thắng, Chế Lan Viên)

		Đoạn văn tham khảo: (1) Đoạn thơ trên được trích từ bài thơ “Sao chiến thắng” của tác giả Chế Lan Viên. (2) Đọc đoạn thơ này, người đọc có thể cảm nhận được tình yêu tha thiết và khát vọng được hi sinh hết mình cho Tổ quốc của nhà thơ. Tình cảm ấy được bộc lộ một cách trực tiếp qua những từ cảm thán “ôi” được đặt ở đầu câu và tiếng “yêu” đầy thân thương trĩu mên. Trong cái “yêu như máu thịt” ấy không chỉ là tình yêu mà còn là sự trân trọng, niềm tự hào của Chế Lan Viên về đất nước của mình. Song không chỉ được bộc lộ trực tiếp, tình cảm của tác giả dành cho quê hương đất nước còn được bộc lộ một cách gián tiếp qua các biện pháp tu từ được tác giả sử dụng trong đoạn thơ. Nhà thơ đã so sánh tình yêu của mình với đất nước với tình yêu bản thân, tình yêu gia đình- thứ tình cảm có thể nói là thiêng liêng, sâu đậm nhất. Phép điệp ngữ cũng đã được tác giả sử dụng, Chế Lan Viên nhắc lại 2 lần cụm từ “ôi Tổ quốc” Tất cả đã góp phần thể hiện tình yêu và niềm tự hào của tác giả đối với đất nước của mình cũng như khát vọng được hi sinh cho tổ quốc. (3) Và dường như tình cảm đó còn lan sang cả trái tim bạn đọc khiến ta càng thêm yêu, thêm trân trọng và tự hào về quê hương đất nước của mình.
--	--	--

2. Đề luyện tập

Đề 1: Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi từ câu 1 đến câu 5:

*Cảm ơn mẹ vì luôn bên con
Lúc đau buồn và khi sóng gió
Giữa giông tố cuộc đời
Vòng tay mẹ chở che khế vỡ vè.
Bỗng thấy lòng nhẹ nhàng bình yên*

Mẹ dành hết tuổi xuân vì con
Mẹ dành những chăm lo tháng ngày
Mẹ dành bao hi sinh để con chạm lấy ước mơ.
Mẹ là ánh sáng của đời con
Là vàng trắng khi con lạc lối
Dẫu đi trọn cả một kiếp người
Cũng chẳng hết mấy lời mẹ ru...

(Trích lời bài hát “Con nợ mẹ”- Nguyễn Văn Chung)

Câu 1 (0,5 điểm): Đối tượng trữ tình trong bài thơ là ai?

Câu 2 (0,5 điểm): Theo em khi viết đoạn thơ này, tác giả đã cảm nhận được điều gì ở mẹ?

Câu 3 (1,0 điểm): Biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong hai câu thơ sau có tác dụng gì?

Mẹ là ánh sáng của đời con
Là vàng trắng khi con lạc lối

Câu 4 (1,0 điểm): Em hiểu thế nào về ý nghĩa của lời ru trong hai câu thơ:

Dẫu đi trọn cả một kiếp người
Cũng chẳng hết mấy lời mẹ ru...

Câu 5: (1 điểm) Theo em trong thời đại ngày nay, khi cuộc sống đã ngày càng hiện đại thì lời ru của mẹ còn cần thiết hay không? Vì sao?

Câu	Nội dung	Điểm
1	- Đối tượng trữ tình: người mẹ	0,5
2	- Khi viết đoạn trích này, tác giả đã cảm nhận được sự hi sinh, tình yêu thương của người mẹ dành cho con	0,5
3	- Biện pháp tu từ: So sánh (<i>Mẹ là ánh sáng, là vàng trắng</i>)	0,25
	- Tác dụng: + Làm cho lời thơ trở nên sinh động, gợi cảm, lời cảm ơn của người con thêm tha thiết, chân thành.	0,25
		0,25

	+ Biện pháp so sánh khẳng định vai trò không thể thiếu của người mẹ trong cuộc đời người con, cũng như mặt trời, mặt trăng không thể thiếu đối với sự tồn tại của nhân loại. + Qua đó tác giả bộc lộ tình cảm yêu mến, kính trọng, biết ơn dành cho mẹ	0,25
4	Lý giải được ý nghĩa lời ru trong 2 câu thơ: + "lời mẹ ru" không chỉ là lời ca và giai điệu dễ dỗ dành con ngủ ngon mà còn thể hiện tâm hồn, tấm lòng, tình yêu thương vô bờ bến của người mẹ. + Tiếng ru của mẹ còn gửi gắm bao ước mong, hi vọng, nhắn nhủ, khuyên răn, dạy bảo ...dành cho con. + Qua hình ảnh lời hát ru, tác giả ca ngợi vai trò lớn lao của mẹ đối với những người con. Dù con có đi đến chân trời góc biển nào cũng không thể hiểu thấu được hết những tình cảm to lớn, thiêng liêng mà mẹ dành cho con. + Nhắc nhở người con cần thấu hiểu, biết ơn, kính yêu, hiếu thảo với cha mẹ của mình. <i>(Học sinh có thể diễn đạt khác nhưng đưa ra những nội dung hợp lí, người chấm căn cứ bài làm cho điểm phù hợp)</i>	0,25 0,25 0,25 0,25
5	+ Lời ru của mẹ vẫn là một điều vô cùng cần thiết trong thời đại hiện đại ngày nay, dù có sự thay đổi về môi trường sống và các yếu tố xã hội vì: ➤ Lời ru của mẹ thể hiện sự quan tâm, yêu thương và sự chăm sóc đặc biệt từ mẹ đối với con cái. ➤ Lời ru của mẹ thường mang những thông điệp về đạo đức, phẩm hạnh và nhân văn, giúp con cái hiểu về giá trị tình người, sự biết ơn và tôn trọng. ➤ Lời ru của mẹ thường mang trong đó những giá trị truyền thống và văn hóa, giúp con cái tiếp nhận và kết nối với nguồn gốc của mình.	

	=> Dù cuộc sống có hiện đại thì lời ru của mẹ vẫn là một phần không thể thiếu trong cuộc đời của mỗi người	
--	--	--

Đề số 2:

Đọc kĩ đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi

Chuyện kể rằng: em, cô gái mở đường
 Để cứu con đường đêm ấy khỏi bị thương
 Cho đoàn xe kịp giờ ra trận
 Em đã lấy tình yêu tổ quốc của mình thắp lên ngọn lửa
 Đánh lạc hướng thù, hứng lấy những luồng bom...
 Đơn vị tôi hành quân qua con đường mòn
 Gặp hố bom nhắc chuyện người con gái
 Một nắm mộ, nắng ngời bao sắc đá
 Tình yêu thương bồi đắp cao lên...

(Trích “Khoảng trời, hố bom” của Lâm Thị Mỹ Dạ)

Câu 1 (0,5 điểm). Đoạn thơ trên thuộc thể thơ gì?

Câu 2 (0,5 điểm). Nhân vật trữ tình “em” trong đoạn thơ là ai?

Câu 3: (0,5 điểm) Hình ảnh “ngọn lửa” trong câu thơ “Em đã lấy tình yêu tổ quốc của mình thắp lên ngọn lửa” có ý nghĩa như thế nào?

Câu 3 (1,0 điểm). Từ đoạn thơ em có cảm nghĩ gì về con người và dân tộc Việt Nam?

Câu 4 (1 điểm). Đoạn thơ thể hiện tình cảm nào của nhà thơ dành cho nhân vật trữ tình “em”?

Câu	Nội dung	Điểm
-----	----------	------

1	- Thể thơ tự do	0.5
2	- Nhân vật trữ tình “em” trong bài thơ là một cô gái thanh niên xung phong làm nhiệm vụ mở đường	0,5
3	Hình ảnh “ngọn lửa” trong câu thơ “Em đã lấy tình yêu tổ quốc của mình thắp lên ngọn lửa” là một hình ảnh giàu ý nghĩa + Đó là ngọn lửa thực từ ngọn đuốc mà cô gái mở đường đã thắp lên để đánh lạc hướng quân thù + Đó còn là một hình ảnh ẩn dụ - ngọn lửa của lòng yêu nước, của ý chí quyết tâm giải phóng Miền Nam thống nhất nước nhà	0,25 0,25
4	- Cảm nhận về con người VN qua đoạn thơ: + Qua đoạn thơ trên ta thấy con người Việt Nam là những con người anh dũng, bất khuất , kiên cường. + Tiêu biểu trong đoạn thơ trên là những cô gái thanh niên xung phong mảnh mai, giàu nữ tính nhưng ý chí và lòng yêu nước của họ thì không hề nhỏ bé. Họ sẵn sàng đi trước mở đường, sẵn sàng hi sinh để mang lại sự tự do, độc lập cho dân tộc. Người Việt Nam không bao giờ chịu cúi đầu trước khó khăn, gian khổ. Càng trong những hoàn cảnh khắc nghiệt, khó khăn, dân ta càng kiên cường, thông minh và can đảm. Đó chính là một trong những phẩm chất đáng quý ở con người Việt Nam. Và đây chính là cội nguồn của chiến thắng.	0,5 0,5
5	+ Đoạn thơ thể hiện tình cảm kính trọng, ngưỡng mộ và biết ơn sâu sắc của nhà thơ Lâm Thị Mỹ Dạ dành cho nhân vật trữ tình “em” - hình tượng của các cô gái thanh niên xung phong trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ. + Nhà thơ ca ngợi sự dũng cảm, lòng yêu nước và tinh thần hy sinh cao cả của những cô gái này, những người đã lấy tình yêu Tổ quốc để bảo vệ con đường, giúp đoàn xe kịp giờ ra trận. Sự hy sinh của “em” hiện lên với hình ảnh cao đẹp, anh dũng, lấy thân mình hứng chịu bom đạn để bảo vệ con đường và đồng đội.	0,25 0,25 02,5 02,5

	+ Đoạn thơ còn chứa đựng nỗi tiếc thương và sự tri ân đối với sự hy sinh ấy, được thể hiện qua hình ảnh “một nắm mộ, nắng ngời bao sắc đá” – nơi “tình yêu thương bồi đắp cao lên”. + Nhà thơ không chỉ tôn vinh sự hy sinh của “em” mà còn ghi nhớ và trân trọng những giá trị tình yêu và lòng yêu nước của thế hệ thanh niên xung phong trong cuộc kháng chiến chống Mỹ.	
--	---	--

ĐỀ SỐ 3: Đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

CẢM ƠN ĐẤT NƯỚC

..Thời gian qua

Xin cảm ơn đất nước

Bom đạn mấy mươi năm vẫn lúa reo, sóng hát

Còn vọng vang với những câu Kiều

Trong từng ngằn ấy những thương yêu

Tiếng mẹ ru hời

Điệu hò thánh thót

Mang hình bóng quê hương tôi lớn thành người

Đất nước của tôi ơi!

Vẫn sáng ngời như vàng trắng vành vạnh.

(Cảm ơn đất nước - Huỳnh Thanh Hồng)

Câu 1 (0.5 điểm). Xác định thể thơ của đoạn thơ trên.

Câu 2 (0.5 điểm). Nêu cảm hứng chủ đạo của đoạn thơ

Câu 3 (1.0 điểm). Chỉ ra và cho biết tác dụng của **biện pháp tu từ nhân hoá** được sử dụng trong hai câu thơ sau:

“Bom đạn mấy mươi năm vẫn lúa reo, sóng hát.”

Câu 4 (1.0 điểm). Thông điệp nào được gửi gắm trong câu thơ: “*Mang hình bóng quê hương tôi lớn thành người.*”?

Câu 5: (1,0 điểm) Ghi lại cảm xúc của em khi đọc đoạn thơ trên bằng một đoạn văn từ 7 đến 10 câu.

Phần	Câu	Hướng dẫn chấm	Điểm
I. Đọc hiểu	1	- Thể thơ: Tự do	0,5
	2	- Cảm hứng chủ đạo trong đoạn thơ trên là lòng biết ơn và niềm tự hào về đất nước. Đoạn thơ thể hiện lòng tri ân đối với quê hương đã trải qua nhiều năm bom đạn nhưng vẫn giữ được nét đẹp văn hóa và tinh thần kiên cường bất khuất.	0,5
	3	- Biện pháp tu từ nhân hóa: lúa reo, sóng hát	0,25
		- Tác dụng: + Biện pháp tu từ nhân hóa làm cho câu thơ trở nên sinh động, gợi hình, gợi cảm, hấp dẫn...	0,25
		+ Biện pháp tu từ này giúp hình ảnh “lúa” và “sóng” sinh động, gần gũi đồng thời khẳng định bom đạn của chiến tranh không giết chết được sức sống của cây cỏ, thiên nhiên và con người Việt Nam	0,25
		+ Thể hiện niềm tin, và lòng tự hào của nhà thơ về quê hương, đất nước	0,25
	4	- Thông điệp được gửi gắm: + Quê hương luôn có giá trị thiêng liêng, là chiếc nôi nuôi dưỡng con người bởi quê hương có tổ tiên, có gia đình, những người thân yêu, có kỉ niệm tuổi thơ đã nuôi dưỡng tâm hồn, tình cảm, thể chất giúp “tôi” trưởng thành. + Trong từng bước đường “tôi” đi, luôn mang hình bóng quê hương, vì quê hương mà phấn đấu, mà quyết tâm học tập, xây dựng tương lai “ <i>tôi lớn thành người</i> ”.	0,5 0,5

	+ Đoạn thơ làm em thêm yêu và trân trọng quê hương, đồng thời em cũng nhắc nhở chính mình về trách nhiệm gìn giữ và bảo vệ đất nước. Em cảm thấy lòng mình dâng trào cảm xúc biết ơn và yêu thương sâu sắc đối với quê hương đất nước. Đất nước Việt Nam ta là mảnh đất đã trải qua biết bao bom đạn chiến tranh nhưng vẫn kiên cường, vững vàng. Quê hương, đất nước không chỉ là nơi chôn rau cắt rốn mà còn là nơi đã nuôi dưỡng, che chở cho con người bằng những điều bình dị nhưng thiêng liêng như tiếng ru hời của mẹ, điệu hò thánh thót. Không chỉ thế, quê hương đất nước ta còn là những giá trị văn hóa truyền thống như câu Kiều, vốn vẫn vang vọng trong tâm hồn mỗi người Việt. Hình ảnh đất nước hiện lên đẹp đẽ, tươi sáng như vàng trắng vành vành, biểu tượng cho sự trọn vẹn và thuần khiết.	
--	--	--

Đề số 4: Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu?

Nếu ngọn gió nào dẫn con đến phương trời xa thăm

Con đừng quên lối về nhà

Nơi thung sâu khơi nguồn ngọn gió...

Nếu cánh chim nào chở con lên thăm mặt trời cháy đỏ

Con đừng quên lối về nhà

Nơi sớm chiều vẫn nhen ngọn lửa

Nếu vạt mây nào đưa con lên chơi với ngôi sao xanh biếc

Con đừng quên lối về nhà

Suối trong con tắm mình thuở bé...?

(“Mái ấm ngôi nhà”- Trương Hữu Lợi)

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định thể thơ của đoạn thơ?

Câu 2 (0,5 điểm). Những hình ảnh “*phương trời xa thăm*” “*mặt trời cháy đỏ*” “*ngôi sao xanh biếc*” trong đoạn thơ gợi cho em liên tưởng tới điều gì?

Câu 3 (1,0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của phép tu từ điệp ngữ trong đoạn thơ trên.

Câu 4 (1,0 điểm). Qua đoạn thơ, tác giả muốn gửi đến chúng ta những thông điệp gì?

Câu 5 (1,0 điểm) Lời nhắn nhủ trong bài thơ khơi gợi trong em những cảm xúc, suy nghĩ gì?

Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
1	- Thể thơ: Tự do	0,5
2	- Các hình ảnh “ <i>Phương trời xa thăm</i> ”, “ <i>mặt trời cháy đỏ</i> ”, “ <i>ngôi sao xanh biếc</i> ” là những hình ảnh ẩn dụ gợi liên tưởng tới những xứ sở xa xôi, đẹp đẽ, huyền bí, những điều mới mẻ hấp dẫn, vẫy gọi con người; những hình ảnh đó cũng có thể gợi liên tưởng đến những thành công mà mỗi con người đạt được.	0.5
3	- Biện pháp tu từ điệp ngữ : <i>Con đừng quên lối về nhà</i> (lặp lại 3 lần) - Tác dụng: + Tạo âm hưởng nhịp nhàng, làm cho câu thơ giàu nhạc điệu, sinh động, hấp dẫn, tăng sức gợi hình, gợi cảm cho lời thơ + Nhấn mạnh lời nhắn nhủ của cha mẹ đối với con cái: dù đi tới đâu, hay có được thành công như thế nào, hãy luôn nhớ về gia đình, quê hương, nguồn cội. => Qua đó thể hiện tình yêu thương tha thiết, sự dạy dỗ ân cần của cha mẹ với con cái.	0.25 0.75
4	* HS nêu được các thông điệp sau: -Thông điệp: + Gia đình là nơi thiêng liêng, ấm áp, luôn bao bọc, chở che cho con người	 0.5 0.5

	+ Dù đi tới đâu, hay có được thành công như thế nào, hãy luôn nhớ về gia đình, quê hương, nguồn cội. <i>(HS có thể có những cách diễn đạt khác, hoặc thông điệp khác hợp lí, không vi phạm đạo đức, pháp luật, Gv vẫn cho điểm tối đa)</i>	
5	Lời nhắn nhủ trong bài thơ “Mái ấm ngôi nhà” của Trương Hữu Lợi khơi gợi trong em những cảm xúc sâu lắng và suy nghĩ về tình yêu gia đình và quê hương. + Em cảm nhận được sự tha thiết, mong mỏi của người cha/mẹ dành cho con cái khi họ khuyên con dù có đi xa đến đâu, dù có đạt được bao nhiêu thành công, cũng đừng quên đường về nhà. Hình ảnh "thung sâu khơi nguồn ngọn gió," "sớm chiều vẫn nhen ngọn lửa," và "suối trong con tắm mình thuở bé" tượng trưng cho sự ấm áp, che chở và nuôi dưỡng của gia đình, quê hương. + Những lời nhắn nhủ này nhắc nhở em về cội nguồn, về tình thương của cha mẹ, và về nơi mà em luôn có thể trở về, nơi mang lại sự bình yên và an toàn. Em hiểu rằng, trong cuộc sống dù có đi xa và trải nghiệm nhiều điều mới lạ, gia đình và quê hương luôn là nơi đọng đầy tình yêu thương và là điểm tựa vững chắc. + Em thấy trân trọng hơn những giá trị gia đình và quyết tâm không quên đi nguồn cội dù có đi đến bất cứ đâu. Lời thơ khơi dậy trong em tình yêu và lòng biết ơn sâu sắc đối với gia đình, nơi đã nuôi dưỡng và luôn chờ đón em trở về.	0,25 0,25 0,25 0,25

Đề số 5:

Đọc đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi

“Năm mươi sáu ngày đêm bom gầm pháo giội,

Ta mới hiểu thế nào là đồng đội.

Đồng đội ta

Là hóp nước uống chung

*Nắm cơm bẻ nửa
 Là chia nhau một trưa nắng, một chiều mưa
 Chia khắp anh em một mẫu tin nhà
 Chia nhau đứng trong chiến hào chật hẹp
 Chia nhau cuộc đời, chia nhau cái chết.
 Bạn ta đó
 Ngã trên dây thép ba tầng
 Một bàn tay chưa rời báng súng,
 Chân lưng chừng nửa bước xung phong.
 Ôi những con người mỗi khi nằm xuống
 Vẫn nằm trong tư thế tiến công!...”*

(Trích “*Giá từng thước đất*” – **Chính Hữu**, NXB Văn học, Hà Nội, 1972)

Câu 1 (0,5 điểm). Đoạn thơ được viết theo thể thơ gì?

Câu 2 (0,5 điểm). Những hình ảnh: trưa nắng, chiều mưa, chiến hào chật hẹp, cái chết gợi cho em liên tưởng đến điều gì trong cuộc sống, chiến đấu của người lính?

Câu 3 (1,0 điểm): Định nghĩa “đồng đội” trong bài thơ có gì giống và khác với định nghĩa “đồng chí” trong bài thơ “Đồng chí” của nhà thơ Chính Hữu?

Câu 4 (1,0 điểm). Xác định và nêu tác dụng của phép tu từ nói giảm nói tránh được sử dụng trong hai câu thơ:

*Ôi những con người mỗi khi nằm xuống
 Vẫn nằm trong tư thế tiến công!*

Câu 5 (1,0 điểm) Qua đoạn thơ, em cảm nhận được những vẻ đẹp nào của người lính trong kháng chiến chống Pháp.

Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
1	- Thể thơ: Tự do	0,5
2	Những hình ảnh: trưa nắng, chiều mưa, chiến hào chật hẹp, cái chết gợi cho em liên tưởng đến sự gian nan, vất vả và khổ cực, có thể nguy	0,5

	hiểm đến tính mạng bất cứ lúc nào trong cuộc sống chiến đấu của người lính	
3	Điểm giống nhau: Cả hai bài thơ đều thể hiện sự gắn bó, chia sẻ và tình cảm sâu đậm giữa những người lính. Dù là “đồng đội” hay “đồng chí”, họ đều cùng nhau trải qua những khó khăn, gian khổ và luôn sẵn sàng hi sinh vì nhau và vì mục tiêu chung.	0,25
	Điểm khác nhau:	0,25
	+ “Đồng đội” trong “Giá từng thước đất” được mô tả chi tiết hơn qua những hình ảnh cụ thể trong cuộc chiến, thể hiện sự gắn bó trong tình huống chiến đấu khốc liệt và sự kiên cường khi đối mặt với cái chết.	0,25
	+ “Đồng chí” trong bài thơ “Đồng chí” lại nhấn mạnh vào sự đồng cảm, thấu hiểu và sẻ chia từ cuộc sống thường ngày đến chiến trường, thể hiện qua những cảm xúc và tình cảm sâu lắng hơn giữa những người lính.	0,25
	=> Tóm lại, cả hai bài thơ đều tôn vinh tình cảm gắn bó giữa những người lính, nhưng mỗi bài có cách thể hiện và nhấn mạnh những khía cạnh khác nhau của tình đồng đội, đồng chí.	
4	- Biện pháp tu từ: Nói giảm nói tránh “ <i>những con người mỗi khi nằm xuống</i> ” (Hoặc chỉ cần nêu cụm từ “ <i>nằm xuống</i> ” hoặc từ “ <i>nằm</i> ”).	0,25
	- Tác dụng:	
	+ Sử dụng cụm từ “nằm xuống” giúp giảm bớt sự khắc nghiệt, bi thương của cái chết, làm cho câu thơ nhẹ nhàng hơn về mặt cảm xúc.	0,25
	+ Qua đó tôn vinh, ca ngợi sự hi sinh anh dũng, lòng quả cảm kiên cường và tinh thần chiến đấu hết mình vì quê hương đất nước của những người chiến sĩ. Họ “nằm xuống” nhưng vẫn giữ được tư thế kiên cường, anh dũng, luôn trong tư thế tiến công, chiến đấu đến cùng.	0,25

5	+ Nhờ sử dụng phép tu từ nói giảm nói tránh, nhà thơ Chính Hữu đã thành công trong việc truyền tải thông điệp về sự hy sinh anh dũng và tinh thần kiên cường của những người lính một cách nhẹ nhàng, sâu sắc và đầy tôn kính. Qua đoạn thơ trích từ bài “Giá từng thước đất” của Chính Hữu, em cảm nhận được những vẻ đẹp cao quý của người lính trong kháng chiến chống Pháp: + Tình đồng đội sâu sắc. Những người lính đã gắn kết, chia sẻ mọi điều với nhau, từ hóp nước uống chung, nắm cơm bẻ nửa đến việc cùng nhau chịu đựng những khó khăn như trưa nắng, chiều mưa, hay chia sẻ những mâu thuẫn từ gia đình. Sự gắn kết này cho thấy tình đồng đội thấm thiết, sự đoàn kết và tình thương giữa những người lính trong chiến trận. + Tinh thần kiên cường, dũng cảm: Hình ảnh người lính “ngã trên dây thép ba tầng, một bàn tay chưa rời báng súng, chân lưng chùng nửa bước xung phong” thể hiện rõ sự dũng cảm, quyết tâm chiến đấu đến cùng. Họ không ngại hy sinh, luôn sẵn sàng tiến lên phía trước, bất kể những nguy hiểm và gian khổ. + Tinh thần chiến đấu không ngừng nghỉ: Câu thơ “Ôi những con người mỗi khi nằm xuống, vẫn nằm trong tư thế tiến công!” nhấn mạnh tinh thần chiến đấu kiên cường, bất khuất của người lính. Dù đã hy sinh, họ vẫn giữ tư thế tiến công, thể hiện lòng quyết tâm và không bao giờ lùi bước trước kẻ thù. + Sự hy sinh cao cả: Sự hy sinh của người lính được thể hiện rõ ràng qua việc họ sẵn sàng chia sẻ mọi thứ, từ cuộc sống đến cái chết. Họ ngã xuống nhưng vẫn giữ tư thế chiến đấu, cho thấy sự hy sinh không chỉ là mất mát mà còn là sự cống hiến cho tổ quốc và đồng đội.	0,25 0,25 0,25 0,25
---	---	---

Đề số 6:

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

*Không có gì tự đến đâu con
Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nhựa
Hoa sẽ thơm khi trải qua nắng lửa
Mùa bội thu trải một nắng hai sương.
Không có gì tự đến, dẫu bình thường
Phải bằng cả đôi tay và nghị lực.
Như con chim suốt ngày chọn hạt
Năm tháng bao dung nhưng khắc nghiệt lạ kỳ...
(Trích “Không có gì tự đến” – Nguyễn Đăng Tấn)*

Câu 1 (0.5 điểm). Đoạn thơ được viết theo thể thơ nào?

Câu 2 (0.5 điểm). Em hiểu như thế nào về những câu thơ:

*Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nhựa
Hoa sẽ thơm khi trải qua nắng lửa
Mùa bội thu trải một nắng hai sương.*

Câu 3 (1.0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu thơ: *Như con chim suốt ngày chọn hạt*?

Câu 4 (1.0 điểm). Em cảm nhận được điều gì trong nỗi lòng của cha mẹ qua đoạn thơ trên?

Câu 5: (1,0 điểm). Đọc đoạn thơ, em thấy mình cần có thái độ và hành động như thế nào trước tình cảm mà cha mẹ dành cho mình?

Câu	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
1	- Thể thơ: Tự do	0. 5
2	Hai câu thơ mang đến cho em những hiểu biết sâu sắc về quy luật của tự nhiên và ý nghĩa triết lý về cuộc sống. + Ý nghĩa về quy luật tự nhiên: Cây trái muốn cho quả ngọt cần phải có quá trình tích lũy nhựa sống qua thời gian dài. Hoa muốn	0.25

	tỏa hương thơm cần phải trải qua những điều kiện khắc nghiệt như nắng gắt. Và để có một mùa vụ bội thu, người nông dân phải lao động vất vả, chịu đựng những điều kiện thời tiết khắc nghiệt như nắng và sương. + Ý nghĩa triết lý về cuộc sống: Những câu thơ này cho em hiểu được rằng trong cuộc sống, để đạt được thành công và hạnh phúc, con người cần phải trải qua những khó khăn, thử thách và phải có sự kiên trì, nỗ lực không ngừng.	0.25
3	- Biện pháp tu từ: so sánh “ <i>Như con chim suốt ngày chọn hạt</i> ”	0.25
	- Tác dụng:	
	+ So sánh con người với con chim chọn hạt giúp người đọc dễ hình dung hơn về sự chăm chỉ, nỗ lực không ngừng nghỉ. Hình ảnh con chim cần mẫn tìm kiếm thức ăn suốt ngày tượng trưng cho sự kiên trì và cố gắng bền bỉ của con người trong cuộc sống.	0.25
	+ Qua phép so sánh, tác giả muốn nhấn mạnh rằng không có điều gì đến một cách dễ dàng, mà cần phải có sự lao động và nghị lực. Sự so sánh này giúp làm nổi bật thông điệp của bài thơ về tầm quan trọng của sự cố gắng và kiên trì.	0,25
	+ Biện pháp tu từ so sánh trong câu thơ giúp tác giả truyền tải một cách hiệu quả thông điệp về giá trị của sự lao động, kiên trì và nghị lực, đồng thời tạo nên những hình ảnh đẹp và sâu sắc, dễ dàng chạm đến cảm xúc của người đọc.	
4	Qua đoạn thơ “Không có gì tự đến” của Nguyễn Đăng Tấn, em cảm nhận được những tâm tư, tình cảm và lời khuyên dạy đầy sâu sắc, chân thành của cha mẹ dành cho con cái.	0.25
	+ Cha mẹ muốn con hiểu rằng không có điều gì tự nhiên đến mà không cần sự nỗ lực. Những thành quả ngọt ngào đều phải trải qua quá trình tích lũy và rèn luyện gian khổ.	0,25

	+ Từ những lời nhắn nhủ này, em cảm nhận được tình yêu thương và sự quan tâm sâu sắc của cha mẹ dành cho con. Họ không chỉ muốn con hiểu về giá trị của lao động mà còn muốn con biết trân trọng những gì mình đạt được qua sự cố gắng. + Cha mẹ muốn con nhận thức rằng cuộc sống có những lúc bao dung, cho con cơ hội nhưng cũng rất khắc nghiệt. Con phải luôn chuẩn bị tinh thần để đối mặt với những thử thách đó. => Tóm lại, đoạn thơ là lời khuyên nhủ, dạy bảo đầy yêu thương và chân thành của cha mẹ. Họ muốn con hiểu rõ giá trị của sự cố gắng, kiên trì và nghị lực, đồng thời nhận thức được sự khắc nghiệt và bao dung của cuộc sống. Những lời nhắn nhủ này không chỉ là tình yêu thương mà còn là hành trang quý báu để con vững bước trên con đường đời.	0.25 0.25
5	Thái độ và hành động cần có đối với cha mẹ: + Cần biết ơn và trân trọng và trân trọng cha mẹ. Hãy luôn nhớ rằng tình yêu và sự chăm sóc của cha mẹ là điều quý giá. + Cần Tôn trọng và yêu thương cha mẹ của mình. Tôn trọng và yêu thương cha mẹ không chỉ là bổn phận mà còn là đạo lý. Hãy luôn cư xử lễ phép và dành tình cảm chân thành cho họ. + Cần giúp đỡ và chăm sóc cha mẹ. Dành thời gian giúp đỡ cha mẹ trong công việc gia đình và chăm sóc họ khi cần. Sự quan tâm và chăm sóc từ con cái là nguồn động viên lớn đối với cha mẹ. + Phải không ngừng nỗ lực học hành và làm việc. Cố gắng học tập và làm việc chăm chỉ là cách để em đền đáp công ơn của cha mẹ. Đừng ngại khó khăn, hãy kiên trì và phấn đấu để đạt được mục tiêu vì đó là điều khiến cha mẹ hạnh phúc.	0,25 0,25 0,25 0,25

Đề số 7:

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

Con sẽ không đợi một ngày kia
khi mẹ mất đi mới giạt mình khóc lóc
Nhưng dòng sông trôi đi có trở lại bao giờ?
Con hốt hoảng trước thời gian khắc nghiệt
Chạy điên cuồng qua tuổi mẹ già nua
mỗi ngày qua con lại thấy bơ vơ
ai nủ nổi thời gian?
ai nủ nổi?
Con mỗi ngày một lớn lên
Mẹ mỗi ngày thêm già cỗi
Cuộc hành trình thâm lặng phía hoàng hôn.
....ta quên mất thêm xưa dáng mẹ ngồi chờ
giọt nước mắt già nua không ứa nổi
ta mê mãi trên bàn chân rong ruổi
mắt mẹ già thâm lặng dõi sau lưng
Khi gai đời đâm ứa máu bàn chân
mấy kẻ đi qua
mấy người dừng lại?
Sao mẹ già ở cách xa đến vậy
trái tim âu lo đã giục già đi tìm
ta vẫn vô tình
ta vẫn thản nhiên?

(Đỗ Trung Quân, Mẹ, 1986)

Câu 1. Nhân vật trữ tình trong đoạn thơ là ai?

Câu 2. Những câu thơ sau cho thấy nhà thơ đã nhận ra được điều gì?

Khi gai đời đâm ứa máu bàn chân
mấy kẻ đi qua
mấy người dừng lại?

*Sao mẹ già ở cách xa đến vậy
trái tim âu lo đã giục già đi tìm*

Câu 3. Chỉ ra và làm rõ tác dụng của biện pháp tu từ nhân hoá được sử dụng trong hai câu thơ sau:

*Con hốt hoảng trước thời gian khắc nghiệt
Chạy điên cuồng qua tuổi mẹ già nua*

Câu 4. Tình cảm, suy tư nào của nhà thơ được bộc lộ trong đoạn trích trên khiến em đồng cảm sâu sắc nhất?

Câu 5. Theo em, qua đoạn thơ tác giả muốn gửi đến người đọc những thông điệp gì?

Câu	Đáp án	Biểu điểm
Câu 1	- Nhân vật trữ tình: người con	0,5đ
Câu 2	Điều nhà thơ nhận ra trong những câu thơ đó là: Khi ta thất bại, vấp ngã trên đường đời, trong lúc nhiều người xung quanh thờ ơ, dừng dung thì mẹ dẫu ở cách xa ta vẫn dõi theo, lo lắng.	0,5đ
Câu 3	- Biện pháp tu từ trong 2 câu thơ là nhân hóa: <i>thời gian...chạy điên cuồng qua tuổi mẹ già nua</i>: dùng cụm từ <i>chạy điên cuồng</i> vốn miêu tả hành động của con người cho thời gian. - Tác dụng: + Khiến câu thơ gợi hình, gợi cảm, cụ thể hóa bước đi của thời gian. + Khẳng định thời gian trôi qua nhanh chóng như một kẻ vô tâm, vô tình cướp đi của con người tuổi trẻ, sức khỏe... + Làm nổi bật tâm trạng hốt hoảng, sự thảng thốt của nhà thơ khi nhận ra tuổi già ập đến với mẹ thật nhanh, và thời gian xa mẹ càng gần...=> nhắc nhở những người con hãy trân trọng những năm tháng quý giá còn có mẹ.	0,25 0,25 0,25 0,25

Câu 4	Trong đoạn thơ trên, nhà thơ Đỗ Trung Quân bộc lộ tình cảm sâu sắc và suy tư về sự vô tình, thờ ơ của mình đối với mẹ khi bà ngày càng già đi. Đây chính là những tình cảm khiến người đọc đồng cảm nhất. + Nhà thơ thể hiện sự hối tiếc khi không nhận ra tình yêu thương, sự hi sinh của mẹ khi còn có cơ hội. Lời thơ cho thấy nỗi ân hận sâu sắc khi đã không dành đủ thời gian và sự quan tâm cho mẹ trong lúc bà còn sống. + Nhà thơ cảm thấy hốt hoảng trước sự khắc nghiệt của thời gian. Ông nhận ra rằng thời gian không chờ đợi ai, và sự già đi của mẹ là điều không thể tránh khỏi. + Ông tự trách mình vì đã quá mải mê với cuộc sống riêng mà bỏ quên mẹ. Sự thờ ơ này làm tăng thêm nỗi đau và sự ân hận khi nhận ra rằng mẹ đã luôn ở đó, lo lắng và dõi theo từng bước chân của mình. + Những tình cảm và suy tư này khiến ta nhận ra tầm quan trọng của việc trân trọng và yêu thương mẹ khi còn có thể. Đừng để đến khi quá muộn mới nhận ra và hối tiếc vì những gì đã bỏ lỡ.	0,25 0,25 0,25 0,25
Câu 5	- Những thông điệp mà tác giả muốn nói với người đọc: + Sự hi sinh và tình yêu thương mà mẹ dành cho con là không gì có thể so sánh được + Hãy yêu thương cha mẹ khi còn có thể. Đừng để đến khi cha mẹ mất đi rồi thì hối tiếc cũng không kịp nữa. + Thời gian vô cùng khắc nghiệt. Nó có thể làm thay đổi mọi thứ.	

	+ Hãy quý trọng thời gian và dành nhiều thời gian cho gia đình và những người thân yêu của mình.	
--	--	--

Đề số 8: Đọc đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

Bức tranh màu xanh tôi thường say ngắm nhất

Mỗi tia sáng làm đổi thay màu sắc

Mỗi hạt mưa, làn sương, cánh chim

Đã khảm vào tôi từ thuở biết nhìn

Và phác trong tôi bao đường nét bình yên

Rồi một sáng tôi nghe lời bức tranh đắm thắm:

“- Anh không thể chỉ đắm say đứng ngắm

Anh phải là một nét vẽ dấu đơn sơ.”

(Nguyễn Duy, trích từ tập thơ Cát trắng, NXB Quân đội nhân dân, 1973)

Câu 1 (0,25 điểm): Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2 (0,75 điểm): Theo tác giả, bức tranh nào khiến tác giả say ngắm nhất? Bức tranh ấy được vẽ lên bởi những màu sắc, hình ảnh nào?

Câu 3: (1 điểm). Hai câu thơ in đậm sử dụng cách dẫn trực tiếp hay gián tiếp? Vì sao?

Câu 4(1,0 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ nhân hoá được nhà thơ sử dụng trong các dòng thơ sau:

“Mỗi tia sáng làm đổi thay màu sắc

Mỗi hạt mưa, làn sương, cánh chim

Đã khảm vào tôi từ thuở biết nhìn

Và phác trong tôi bao đường nét bình yên”

Câu 5(1,0 điểm) Hãy cho biết thông điệp được tác giả gửi gắm trong hai dòng thơ cuối:

“- Anh không thể chỉ đắm say đứng ngắm

Anh phải là một nét vẽ dấu đơn sơ”

PHẦN	CÂU	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
I. ĐỌC-HIỂU (3, 0 điểm)	1	- Thể thơ: Tự do	0.25
	2	- Bức tranh tác giả say ngắm nhất: <i>bức tranh màu xanh</i> - Bức tranh ấy được vẽ lên bằng những màu sắc, hình ảnh: <i>màu xanh của bầu trời</i> , trên đó hiện lên các hình ảnh: <i>tia sáng, hạt mưa, làn sương, cánh chim</i>	0.25 0.5
	3	-Hai câu thơ in đậm là lời dẫn trực tiếp - Vì tác giả dẫn nguyên văn lời của bức tranh (đã được nhân hoá) và lời dẫn được đưa vào dấu ngoặc kép.	0,5 0,5
	4	- Biện pháp tu từ: nhân hoá <i>khảm, phác</i> - Tác dụng: + Nhân hoá giúp các yếu tố tự nhiên trở nên gần gũi và có hồn hơn, làm cho người đọc cảm thấy như chúng có sự sống và cảm xúc. + Biện pháp này làm tăng cường sự biểu cảm của lời thơ, giúp người đọc cảm nhận được sâu sắc hơn sự tác động của thiên nhiên đối với tâm hồn con người. + Qua việc nhân hoá, nhà thơ muốn bộc lộ tình cảm yêu mến, sự gắn bó sâu nặng với thiên nhiên, với quê hương đất nước	0.25 0,25 0.25 0.25
	5	Qua hai câu thơ, tác giả gửi gắm thông điệp rằng: con người không nên chỉ đứng ngoài chiêm ngưỡng, thụ động quan sát cuộc sống hay nghệ thuật mà cần phải tích cực tham gia và đóng góp, dù là những điều nhỏ bé và giản dị. + Tác giả nhấn mạnh rằng chỉ chiêm ngưỡng và thụ động ngắm nhìn thôi thì không đủ. Con người cần phải hành động, tham gia và đóng góp vào cuộc sống.	0.25

		+ Dù chỉ là "một nét vẽ đầu đơn sơ", sự đóng góp của mỗi người đều có giá trị. Điều quan trọng là sự tham gia và cống hiến, không nhất thiết phải làm những điều lớn lao mà ngay cả những điều nhỏ nhất cũng đáng trân trọng.	0.25
		+ Mỗi cá nhân có thể tạo nên sự khác biệt và góp phần vào bức tranh lớn của cuộc đời bằng chính những nét vẽ riêng của mình. Mỗi người hãy có ý thức trách nhiệm với cuộc sống, không chỉ sống thụ động mà cần có sự nỗ lực và cống hiến, góp phần làm đẹp cho đời sống chung.	0.25
			0,25

Đề số 9:

Đọc văn bản sau đây và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Dù con đếm được cát sông
 Nhưng không đếm được tấm lòng mẹ yêu
 Dù con đo được sớm chiều
 Nhưng không đo được tình yêu mẹ hiền
 Dù con đi hết trăm miền
 Nhưng tình của mẹ vẫn liền núi non
 Dù con cảm được sóng cồn
 Nhưng không ngăn được tình thương mẹ dành
 (Thích Nhật Từ)

Câu 1(0.5 điểm). Xác định thể thơ của văn bản?

Câu 2(0.5 điểm). Nêu nội dung chính của đoạn thơ

Câu 3(1.0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong đoạn thơ.

Câu 4(1.0 điểm). Theo em qua đoạn thơ tác giả muốn gửi đến người đọc những thông điệp gì?

Câu 5. (1 điểm) Ghi lại những cảm xúc của em sau khi đọc đoạn thơ trên bằng một đoạn văn từ 7 đến 10 câu.

Câu	Đáp án	Điểm
1	- Thể thơ lục bát.	0.5
2	Đoạn thơ viết về công lao, sự hi sinh của người mẹ dành cho con qua đó thể hiện lòng biết ơn, tình yêu thương của nhà thơ đối với mẹ.	0,5 điểm
3	- BPTT điệp ngữ cấu trúc “Dù con... nhưng không....” và điệp từ “mẹ, con” được nhắc lại nhiều lần.	0.25
	- Tác dụng + Sự lặp lại của cụm từ "Dù con" và "nhưng" tạo ra một nhịp điệu đều đặn, giúp bài thơ dễ nhớ và dễ thuộc. Nó cũng làm cho lời thơ trở nên có sức lan tỏa và gây ấn tượng mạnh mẽ hơn với người đọc.	0.25
	+ Biện pháp điệp ngữ nhấn mạnh sự đối lập giữa khả năng của con và tình cảm vô bờ bến của mẹ. Mặc dù con có thể làm được nhiều điều to lớn và khó khăn, nhưng tình yêu và lòng hy sinh của mẹ thì con không thể đo đếm được	0,25
	+ Sự lặp lại này còn làm nổi bật sự vĩ đại, thiêng liêng của tình mẹ. Nó khơi gợi cảm xúc mạnh mẽ và sâu lắng về lòng biết ơn và sự kính trọng đối với mẹ.	0,25
4	Câu 4. - Qua đoạn thơ, tác giả đem đến cho người đọc những thông điệp có ý nghĩa: + Tình cảm của mẹ không thể đếm, đo, hay ngăn cản được. Nó vượt qua mọi giới hạn vật lý và không gian. Nó không	

	bao giờ thay đổi dù thời gian và không gian có biến đổi ra sao. + Mỗi người con biết trân trọng và yêu thương mẹ nhiều hơn.	0,5 0,5
5	Gợi ý: Sau khi đọc đoạn thơ của Thích Nhật Từ, lòng em tràn ngập những cảm xúc sâu lắng về tình mẫu tử thiêng liêng. Từng dòng thơ nhẹ nhàng nhưng mạnh mẽ, khắc họa hình ảnh người mẹ với tình yêu vô bờ bến, vượt qua mọi giới hạn của không gian và thời gian. Em cảm nhận được sự hy sinh và lòng bao dung vô hạn của mẹ, người luôn yêu thương và chăm sóc con cái mà không bao giờ đòi hỏi sự đáp trả. Đoạn thơ nhắc nhở em rằng tình cảm của mẹ không thể đếm, đo hay ngăn cản được, giống như những yếu tố tự nhiên vĩnh cửu và không thể thay thế. Đọc những dòng thơ này, em thấy lòng mình dâng trào một niềm biết ơn sâu sắc đối với mẹ, người đã luôn ở bên cạnh, lo lắng và che chở. Từ đó, em nhận ra rằng mình cần phải biết trân trọng và yêu thương mẹ nhiều hơn, không chỉ bằng lời nói mà còn bằng hành động cụ thể. Đoạn thơ đã khơi dậy trong em lòng biết ơn và tình yêu thương vô hạn đối với mẹ, nhắc nhở em về giá trị của gia đình và tình mẫu tử trong cuộc sống.	

Đề số 10: Đọc văn bản sau rồi thực hiện các yêu cầu bên dưới:

HỒI ẨM Ồ RƠM

Tôi gõ cửa ngôi nhà tranh nhỏ bé ven đồng chiêm

Bà mẹ đón tôi trong gió đêm

- Nhà mẹ hẹp nhưng còn mê chỗ ngủ

Mẹ chỉ phàn nàn chiều chăn chả đủ
Rồi mẹ ôm rơm lót ổ tôi nằm

Rơm vàng bọc tôi như kén bọc tằm
Tôi thao thức trong hương mật ong của ruộng
Trong hơi ấm hơn nhiều chăn đệm
Của những cọng rơm xơ xác gây gò

Hạt gạo nuôi hết thầy chúng ta no
Riêng cái ấm nồng nàn như lửa
Cái mộc mạc lên hương của lúa
Đâu dễ chia cho tất cả mọi người.

Bình Lục - một đêm lỡ đường

(Nguyễn Duy, Cát trắng, NXB Quân đội nhân dân, 1973)

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định thể thơ của văn bản trên?

Câu 2 (0,5 điểm): Nhân vật trữ tình trong bài thơ là ai? Vì sao em biết?

Câu 3 (1,0 điểm): Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong câu thơ
“*Rơm vàng bọc tôi như kén bọc tằm*”.

Câu 4 (1,0 điểm): Nêu ngắn gọn suy ngẫm và cảm xúc của nhân vật trữ tình trong khổ thơ:

*Hạt gạo nuôi hết thầy chúng ta no
Riêng cái ấm nồng nàn như lửa
Cái mộc mạc lên hương của lúa
Đâu dễ chia cho tất cả mọi người.*

Câu 5 (1,0 điểm). Nêu cảm nhận của em về hình ảnh người mẹ trong đoạn thơ trên.

Phần	Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)	1	- Bài thơ được viết theo thể thơ tự do.	0,5
	2	- Nhân vật trữ tình trong bài thơ là nhân vật “tôi” - người lính (nhà thơ). - Vì nhân vật trực tiếp thể hiện tư tưởng tình cảm trong đoạn thơ.	0,25 0,25
	3	- Biện pháp so sánh: <i>rom vàng bọc tôi</i> được so sánh với <i>kén bọc tằm</i> .	0,25
		- Tác dụng:	0,25
		+ Tăng sức gợi hình, gợi cảm cho câu thơ.	0,25
		+ Thể hiện sự ấm áp, hạnh phúc, cảm động về nghĩa tình người mẹ đồng chiêm dành cho mình. + Qua đó bộc lộ tình cảm trân trọng, lòng biết ơn dành cho người mẹ đồng chiêm	0,25
	4	- Suy ngẫm và cảm xúc của nhân vật trữ tình: + Suy ngẫm về tình người, về vẻ đẹp bình dị của quê hương. Hạt gạo nuôi dưỡng sự sống của tất cả mọi người. Nhưng hơi ấm của rom, hương thơm của lúa, hơi ấm của lòng người lại cho con người một giá trị khác mà không phải ai cũng cảm nhận được. Vẻ đẹp thân thuộc, bình dị của quê hương, tình yêu thương giản dị, chân thành đã nuôi dưỡng tinh thần, bồi đắp tâm hồn con người. + Xúc động mãnh liệt, biết ơn sâu sắc của người lính trước tình yêu thương, sự chăm sóc bình dị của người mẹ đồng chiêm.	0,5 0,5
	5	Cảm nhận về hình ảnh người mẹ trong bài thơ: + Hình ảnh người mẹ trong đoạn thơ "Hơi ấm ổ rom" của Nguyễn Duy hiện lên với tất cả sự giản dị, ấm áp và tình	0,25

Phần	Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
		cảm chân thành. Người mẹ đón tiếp vị khách lỡ đường trong căn nhà tranh nhỏ bé, đầy khiêm nhường, nhưng luôn sẵn lòng chia sẻ những gì mình có. Dù "nhà mẹ hẹp," "chiều chẵn chả đủ," nhưng mẹ không ngần ngại ôm rơm lót ổ cho khách nằm, thể hiện lòng hiếu khách và tình thương vô bờ bến. + Người mẹ trong đoạn thơ không chỉ hiện diện với tấm lòng nhân hậu mà còn mang trong mình sự mộc mạc và gần gũi của làng quê. Hơi ấm từ những cọng rơm xơ xác gầy gò, tuy đơn sơ nhưng lại ấm áp hơn cả chăn đệm sang trọng, làm nổi bật giá trị của tình người và lòng tốt. Sự chăm sóc của mẹ tạo nên "hương mật ong của ruộng," một thứ hương vị ngọt ngào, êm dịu và thân thuộc, mang lại sự bình yên và an lòng cho người lữ khách. + Qua hình ảnh người mẹ, tác giả cũng khéo léo nhấn mạnh sự quý giá của những điều giản dị, mộc mạc trong cuộc sống. Hơi ấm từ rơm và lòng hiếu khách của mẹ là biểu tượng cho sự ấm áp và tình cảm chân thành mà không phải ai cũng có thể cảm nhận và chia sẻ. Người mẹ trong bài thơ là hiện thân của sự bao dung, lòng nhân hậu và tình thương yêu vô điều kiện, khiến người đọc không khỏi xúc động và trân trọng.	0,25 0,5

Đề số 11: Đọc lời thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

Cảm ơn mẹ vì luôn bên con

Lúc đau buồn và khi sóng gió

Giữa giông tố cuộc đời

Vòng tay mẹ chở che khẽ vỗ về.

Bỗng thấy lòng nhẹ nhàng bình yên

Mẹ dành hết tuổi xuân vì con

Mẹ dành những chăm lo tháng ngày

Mẹ dành bao hi sinh để con chạm lấy ước mơ.

Mẹ là ánh sáng của đời con

Là vầng trăng khi con lạc lối

Dẫu đi trọn cả một kiếp người

Cũng chẳng hết mấy lời mẹ ru...

(Trích lời bài hát *Con nợ mẹ*, Nguyễn Văn Chung)

Câu 1(0,5đ). Ở đoạn thơ in đậm, tác giả đã sử dụng thể thơ nào?

Câu 2(0,5đ). Em hiểu thế nào về nghĩa của từ **đi** trong câu: “*Dẫu đi trọn cả một kiếp người*”?

Câu 3(1đ). Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ trong những câu sau:

Mẹ dành hết tuổi xuân vì con

Mẹ dành những chăm lo tháng ngày

Mẹ dành bao hi sinh để con chạm lấy ước mơ.

Câu 4(1đ). Thông điệp mà lời thơ muốn gửi tới chúng ta là gì?

Câu 5 (1 đ). Theo em, qua đoạn thơ, tác giả muốn bộc lộ những tình cảm, cảm xúc gì?

CÂU	KIẾN THỨC	ĐIỂM
1	Thể thơ trong đoạn thơ in đậm : thơ 7 chữ	0,5
2	Nghĩa của từ đi : <i>sống, trải qua.</i>	0,5
3	- BPTT: Điệp ngữ (<i>Mẹ dành</i>). - Tác dụng:	0,25

	+ BPTT điệp ngữ tạo ra một nhịp điệu đều đặn, làm cho bài thơ trở nên dễ nhớ và dễ thuộc. Nó cũng khơi gợi cảm xúc mạnh mẽ trong lòng người đọc, giúp họ cảm nhận sâu sắc hơn về tình mẫu tử thiêng liêng. + Sự lặp lại của cụm từ "Mẹ dành" làm nổi bật sự hy sinh và tình yêu vô bờ bến của mẹ. Mỗi câu thơ đều thể hiện một khía cạnh khác nhau của sự hy sinh ấy, từ tuổi xuân, chăm lo hàng ngày, đến những hy sinh lớn lao để con có thể thực hiện ước mơ của mình. + Nhờ biện pháp tu từ điệp ngữ, đoạn thơ không chỉ giàu cảm xúc mà còn truyền tải mạnh mẽ thông điệp về tình yêu và sự hy sinh của mẹ dành cho con, nhắc nhở người đọc về giá trị thiêng liêng của tình mẫu tử.	0,25 0,25 0,25
4	Đoạn lời bài hát "Con nợ mẹ" của Nguyễn Văn Chung gửi đến chúng ta một thông điệp sâu sắc về tình mẫu tử và lòng biết ơn với mẹ. + Mẹ luôn bên cạnh con, chia sẻ những khoảnh khắc đau buồn và những lúc sóng gió của cuộc đời. Vòng tay mẹ là nơi chõ che, vỗ về an ủi con giữa những thử thách và khó khăn. + Mẹ dành hết tuổi xuân, chăm lo từng ngày tháng, và hy sinh nhiều để con có thể tiếp tục theo đuổi ước mơ của mình. + Mỗi người con phải biết ơn và trân trọng mẹ, vì dù có đi suốt cả một kiếp người, con cũng không thể đền đáp hết được những lời ru và những sự hy sinh vô bờ bến của người mẹ. => Tóm lại, thông điệp của lời thơ và bài hát "Con nợ mẹ" là một lời tri ân sâu sắc đối với tình mẫu tử và sự hi sinh của người mẹ, khuyến khích con chúng ta phải biết trân trọng và yêu quý người mẹ hơn bao giờ hết.	0,25 0,25 02,5 02,5

5	-Đoạn thơ này thể hiện sự biết ơn và tình cảm sâu sắc của người con dành cho mẹ. Tác giả muốn thể hiện sự tri ân đối với mẹ, những gì mẹ đã hy sinh và dành cho con trong cuộc đời. - Bằng cách tả lại những khoảnh khắc thăng trầm của cuộc sống và vai trò quan trọng của mẹ, đoạn thơ truyền tải tình cảm mà tác giả dành cho mẹ một cách rất cảm động và chân thành.	0,5 0,5
---	--	-----------------------

Đề số 12:

Đọc bài thơ sau và trả lời các câu hỏi

ÁO CŨ

*Áo cũ rồi, mỗi ngày thêm ngắn
Chỉ đứt sòn màu bạc hai vai
Thương áo cũ như là thương kí ức
Đựng trong hồn cho mắt phải cay cay.*

*Mẹ vá áo mới biết con chóng lớn
Mẹ không còn nhìn rõ chỉ để khâu kim
Áo con có đường khâu tay mẹ vá
Thương mẹ nhiều con càng yêu áo thêm.*

*Áo đã ở với con qua mùa qua tháng
Cũ rồi con vẫn quý vẫn thương
Con chẳng nỡ mỗi lần thay áo mới
Áo dài hơn thấy mẹ cũng già hơn.*

*Hãy biết thương lấy những manh áo cũ
Để càng thương lấy mẹ của ta*

*Hãy biết thương những gì đã cùng ta sống
Những gì trong năm tháng trôi qua.*

(1963, lớp 9H)

(Áo cũ - Lưu Quang Vũ, Thơ tình, NXB Văn học, 2002)

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định thể thơ được tác giả sử dụng trong bài thơ.

Câu 2 (0,5 điểm): Tìm từ ngữ miêu tả đặc điểm của áo cũ trong khổ thơ đầu của bài thơ.

Câu 3 (1,0 điểm): Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong hai câu thơ sau:

*Thương áo cũ như là thương kí ức
Dựng trong hồn cho mắt phải cay cay.*

Câu 4 (1,0 điểm): Thông điệp mà tác giả muốn gửi đến người đọc qua đoạn thơ sau:

*“Hãy biết thương lấy những manh áo cũ
Để càng thương lấy mẹ của ta
Hãy biết thương những gì đã cùng ta sống
Những gì trong năm tháng trôi qua...”*

Câu 5. (1 điểm) Viết một đoạn văn khoảng 7 đến 10 câu ghi lại cảm nghĩ của em khi đọc đoạn thơ trên?

Câu	Nội dung	Điểm
1	- Thể thơ: Tự do	0,5
2	Trong đoạn thơ, những từ ngữ miêu tả hình ảnh chiếc áo cũ: <i>áo cũ, ngắn, chỉ đứt, sờn màu, bạc hai vai.</i>	0,5
3	*Học sinh có thể chỉ ra BPTT so sánh: <i>thương áo cũ</i> được so sánh với <i>thương kí ức</i> - Tác dụng: + Khiến cho câu thơ trở lên sinh động, hấp dẫn, gợi hình, gợi cảm, tạo nhịp điệu cho lời thơ.	0,25 0,25 0,25 0,25

	+ Nhấn mạnh sự xúc động, nghẹn ngào và tình yêu thương của người con dành cho chiếc áo cũ cũng chính là tình yêu thương của con dành cho kí ức, dành cho người mẹ kính yêu. + Bày tỏ tấm lòng biết ơn, hiếu thảo của người con dành cho mẹ	
4	- Thông điệp: + Mỗi người chúng ta phải biết thương lấy “những manh áo cũ”, rộng ra chính là những kỉ niệm của quá khứ, những điều mà mình được nhận. Để rồi càng thương mẹ mình hơn, vì mẹ đã vất vả nuôi lớn chúng ta, săn sóc chúng ta từng cái ăn, cái mặc. + Phải biết thương yêu, trân trọng những người xung quanh và những điều đã từng gắn bó với chính mình. Vì năm tháng trôi qua nào đợi chờ điều gì, hãy yêu thương lấy mẹ cha, người sinh thành ra chúng ta và những điều thân mến xung quanh để không phải hối hận muộn màng.	0,5 0,5
5	+ Đoạn thơ đã gợi lên trong em những cảm xúc sâu lắng về tình mẹ con và giá trị của những vật dụng gắn liền với quá khứ. Nó là một lời tri ân chân thành đến mẹ, thông qua hình ảnh của chiếc áo cũ mang đầy kí ức và tình thương. + Đoạn thơ khơi gợi sự nhẹ nhàng nhưng đầy cảm xúc khi nghĩ về những năm tháng trôi qua, những khoảnh khắc mẹ đã dành cho con, từ việc vá áo cho đến những nụ cười và nỗi lo lắng dành cho con. + Đây là một lời nhắc nhở cho chúng ta biết trân trọng những điều đơn giản nhất trong cuộc sống, và đặc biệt là tình cảm gia đình mà không bao giờ có thể đánh mất.	0,5 0,25 0,25

Đề số 13

Đọc đoạn ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi:

Cảm ơn con nhé, người con đầu yêu

Từng ngày mang đến cho cha, niềm vui tiếng cười

Nhìn thấy con thành công, vững bước trên đường đời
Trong tim cha, ngập tràn niềm hạnh phúc
Cảm ơn con nhé, người con đầu yêu
Rồi thời gian sẽ đưa cha về nơi rất xa
Cha muốn ôm con thật lâu
Cha muốn hôn lên mái đầu
Con yêu ơi, mong con luôn được bình yên

(Cảm ơn con nhé, Quốc An, thoidai.com.vn, 28.07.2019)

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định thể thơ và nhân vật trữ tình trong đoạn ngữ liệu trên?

Câu 2 (0,5 điểm). Gọi tên và chỉ ra thành phần biệt lập được sử dụng trong câu “*Con yêu ơi, mong con luôn được bình yên*”

Câu 3 (1,0 điểm). Lời ca “*Rồi thời gian sẽ đưa cha về nơi rất xa*” sử dụng biện pháp tu từ nào? Nêu tác dụng của biện pháp tu từ đó?

Câu 4 (1,0 điểm). Trong bài hát, tác giả đã viết:

“Nhìn thấy con thành công, vững bước trên đường đời
Trong tim cha, ngập tràn niềm hạnh phúc”

Em có đồng tình với ý kiến trên không, vì sao?

Câu 5 (1 điểm) Đoạn ngữ liệu thể hiện những tình cảm nào của nhân vật trữ tình?

Câu	Gợi ý trả lời	Điểm
1	- Thể thơ: tự do	0,25
	- Nhân vật trữ tình: người cha	0,25
2	Thành phần biệt lập: gọi đáp	0,25
	Từ: “ <i>ơi</i> ” (Con yêu ơi)	0,25
3	- Biện pháp tu từ: nói giảm nói tránh: “ <i>đưa cha về nơi rất xa</i> ”	0,25
	- Tác dụng: + Giảm cảm giác đau buồn, mất mát, là cách nói nhẹ nhàng khi nhắc đến cái chết của cha.	0,25
		0,25

con nằm ngủ giữa mưa đêm
Quê hương là đêm trăng tỏ
hoa cau rụng trắng ngoài thềm
Quê hương là vàng hoa bí
là hồng tím giậu mồng tơi
là đỏ đôi bờ dâm bụt
màu hoa sen trắng tinh khôi
Quê hương mỗi người chỉ một
như là chỉ một mẹ thôi
Quê hương có ai không nhớ..

(Trích **Bài học đầu cho con**, Đỗ Trung Quân, Có hoa cần gấp,
NXB Thuận Hóa - Huế, 1991)

Câu 1. (0,5 điểm) Thể thơ nào được tác giả sử dụng trong đoạn thơ trên?

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định một biện pháp tu từ trong những câu thơ sau:

“Quê hương là vòng tay ấm
con nằm ngủ giữa mưa đêm
Quê hương là đêm trăng tỏ
hoa cau rụng trắng ngoài thềm”

Câu 3. (1,0 điểm) Tìm và phân tích ý nghĩa của những hình ảnh diễn tả vẻ đẹp quê hương trong đoạn thơ sau:

“Quê hương là vàng hoa bí
là hồng tím giậu mồng tơi
là đỏ đôi bờ dâm bụt
màu hoa sen trắng tinh khôi”

Câu 4. (1,0 điểm) Nhận xét về tình cảm của tác giả dành cho quê hương.

Câu 5. (1,0 điểm) Theo em qua đoạn thơ, tác giả muốn gửi đến người đọc thông điệp gì?

Câu	Hướng dẫn chấm	Điểm
1	Thể thơ: 6 chữ	0,5

2	Biện pháp tu từ: Điệp ngữ : Quê hương là...	0,5
3	Hình ảnh diễn tả vẻ đẹp quê hương là: quê hương – vàng hoa bí, tím giậu mồng toi, đỏ hoa dâm bụt, sen trắng tinh khôi. - Ý nghĩa: + Quê hương không phải là những gì xa lạ, mà là những gì gần gũi thân thuộc nhất với mình: hoa bí, giậu mồng toi, hoa dâm bụt, hoa sen. + Qua hình ảnh thơ giản dị, mộc mạc, tác giả thể hiện tình yêu quê hương thiết tha, sâu nặng.	0,5 0,5
4	Qua những câu thơ trên có thể thấy: + Tác giả thể hiện tấm lòng yêu quý, tự hào về vẻ đẹp quê hương. + Không chỉ vậy ông còn trân trọng những vẻ đẹp mộc giản, giản dị mà đầy ấm áp, yêu thương ấy.	0,5 0,5
5	Đoạn thơ này của tác giả muốn gửi đến người đọc thông điệp về tình yêu và sự gắn bó sâu sắc với quê hương. + Quê hương là nơi ấm áp và bình yên, là điểm tựa cho con trong suốt hành trình dài, là nơi con có thể trở về khi đã chôn chân mỗi gôi + Mỗi người cần yêu mến, trân trọng và biết ơn quê hương của mình	0,5 0,5

Đề số 14:

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu

Nằm trong tiếng nói yêu thương

Nằm trong tiếng Việt vắn vưng một đời.

Sơ sinh lòng mẹ đưa nôi

Hồn thiêng đất nước cũng ngồi bên con.

*Tháng ngày con mẹ lớn khôn,
Yêu thơ, thơ kể lại hồn ông cha,
Đòi bao tâm sự thiết tha
Nói trong tiếng nói lòng ta thuở giờ.*

(Trích Năm trong tiếng nói yêu thương - Huy Cận, Trời mỗi ngày tại sáng, NXB
Văn học, 1958, tr101)

Câu 1. (0,5 điểm) Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. (1,0 điểm) Chỉ ra 02 biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 3 (0,5 điểm) Tác dụng nào của tiếng Việt được tác giả nói đến trong hai câu thơ

“Đòi bao tâm sự thiết tha

Nói trong tiếng nói lòng ta thuở giờ...”

Câu 4 (1 điểm) Em hãy nhận xét về thái độ, tình cảm của tác giả đối với tiếng Việt được thể hiện trong bài thơ trên.

Câu 5 (1 điểm) . Đoạn thơ giúp em cảm nhận được những vẻ đẹp nào của tiếng Việt

Câu	Hướng dẫn chấm	Điểm
1	Bài viết theo thể thơ: Lục bát.	0,5
2	Biện pháp tu từ là: - Điệp ngữ : Năm trong... - Nhân hóa: + Nhân hóa "hồn thiêng đất nước" với hành động "ngồi" + Nhân hóa "thơ" với hành động “kể”	0,5 0,5
3	Trong hai câu thơ này, tác giả nhắc đến tác dụng của tiếng nói trong tiếng Việt như sau: + Tiếng Việt là ngôn ngữ dùng để biểu đạt những tâm sự, những suy nghĩ, cảm xúc và thiết tha của con người .Ngôn ngữ này không chỉ đơn thuần là phương tiện giao tiếp mà	0,25

	còn là công cụ để thể hiện và chia sẻ những khát khao, ước mơ và nỗi lòng sâu thẳm. + Tiếng Việt giúp thể hiện những cảm xúc, suy nghĩ, và tâm trạng của con người Việt một cách chân thành nhất	0,25
4	Trong đoạn thơ trên, tác giả thể hiện một thái độ sâu sắc và tình cảm rất mực đối với tiếng Việt, biểu lộ qua những dòng văn từ cảm xúc mạnh mẽ và sâu sắc:	0,25
	+ Nhà thơ muốn thể hiện tình cảm yêu mến, trân trọng và sự gắn bó với tiếng Việt. Việc tác giả nhắc đến tiếng Việt là "hồn thiêng đất nước" đã cho thấy tình yêu và sự gắn bó sâu sắc với ngôn ngữ quê hương, coi nó như một phần không thể tách rời của bản sắc và tâm hồn dân tộc.	0,25
	+ Tác giả tôn vinh tiếng Việt đồng thời biểu lộ sự kính trọng và lòng biết ơn sâu sắc đối với giá trị văn hóa, truyền thống của ngôn ngữ mẹ đẻ.	0,25
	=> Tóm lại, trong đoạn thơ này, tác giả không chỉ đơn thuần miêu tả vẻ đẹp của tiếng Việt mà còn biểu lộ sự tôn kính, yêu quý và sự bảo vệ sâu sắc đối với tiếng Việt.	
5	Gợi ý: Đoạn thơ này giúp em cảm nhận được vẻ đẹp của tiếng Việt :	0,5

	+ Tiếng Việt được tác giả miêu tả như là một ngôn ngữ mang đậm tình yêu thương và sự kết nối với nền văn hóa, với những hình ảnh gần gũi quen thuộc	0,25
	+ Đoạn thơ cho thấy sự gần gũi, giản dị, nhưng cũng rất thiêng liêng của ngôn ngữ mẹ đẻ.	0,25
	+ Với sự giàu có và sâu sắc, Tiếng Việt trở thành phương tiện để gìn giữ những giá trị tinh thần qua bao thế hệ.	

Đề số 15: Đọc đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi:

*“Tổ quốc là tiếng mẹ
Ru ta từ trong nôi
Qua nhọc nhằn năm tháng
Nuôi lớn ta thành người*

*Tổ quốc là mây trắng
Trên ngút ngàn Trường Sơn
Bao người con ngã xuống
Cho quê hương mãi còn*

*Tổ quốc là cây lúa
Chín vàng mùa ca dao
Như dáng người thôn nữ
Nghiêng vào mùa chiêm bao...”*

(Trích *Tổ quốc là tiếng mẹ* - Nguyễn Việt Chiến)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định đối tượng trữ tình của đoạn thơ?

Câu 2. (0,5 điểm) Nêu nội dung chính của đoạn thơ.

Câu 3. (1,0 điểm) Trong đoạn thơ trên, “Tổ quốc” được so sánh với những hình ảnh, từ ngữ nào? Chỉ ra và phân tích tác dụng của một biện pháp so sánh mà em thích nhất.

Câu 4. (1,0 điểm) Đoạn thơ đã khơi gợi trong em những tình cảm, cảm xúc nào?

Câu 5 (1 điểm) Thế hệ trẻ hôm nay sẽ làm gì để thể hiện ý thức trách nhiệm với Tổ quốc?

CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
1	- Đối tượng trữ tình: Tổ quốc	0,5
2	- Nội dung đoạn trích: Đoạn thơ là cảm nhận của nhà thơ về vẻ đẹp của Tổ quốc. Tổ quốc lớn lao song lại cũng vô cùng bình dị, gần gũi, gần bó máu thịt với con người hằng ngày...	0,5
3	- Tổ quốc được so sánh với những hình ảnh: <i>tiếng mẹ, mây trắng, cây lúa</i> - Chọn 01 hình ảnh so sánh yêu thích nhất: (Ví dụ đoạn 1) + Tổ quốc được so sánh với tiếng mẹ + Tác dụng: ➤ Tạo nên cách diễn đạt cụ thể, giàu hình ảnh, gợi cảm. ➤ Việc so sánh "Tổ quốc là tiếng mẹ ru ta từ trong nôi" tạo ra hình ảnh Tổ quốc như một người mẹ hiền từ, luôn bên cạnh, che chở và nuôi dưỡng con từ khi còn nhỏ. Hình ảnh này giúp người đọc dễ dàng liên tưởng đến sự gần gũi và thân thuộc của Tổ quốc. ➤ Thể hiện tình cảm yêu mến, trân trọng, biết ơn đối với Tổ quốc của nhà thơ	0,25 0,25 0,5
4	- Đoạn thơ đã khơi gợi trong em tình cảm, cảm xúc: + Niềm tự hào về vẻ đẹp và sự giàu có của quê hương. Hình ảnh mây trắng trên Trường Sơn, cây lúa chín vàng mùa ca dao gợi lên vẻ đẹp của tự nhiên và vẻ đẹp của văn hóa của đất nước. Nó khiến ta cảm thấy yêu mến và tự hào vô cùng.	0,5

	+ Tình cảm trân trọng và biết ơn đối với Tổ quốc. Tổ quốc đã trải qua biết bao khó khăn, gian khổ để nuôi dưỡng mỗi con người như một người mẹ kiên trì và nhẫn nại. Biết bao con người đã hi sinh vì nền độc lập và hoà bình mà chúng ta đang được hưởng ngày hôm nay.	0,5
5	- Những việc làm thể hiện ý thức trách nhiệm với Tổ quốc của thế hệ trẻ: + Tích cực học tập, phát huy trí lực, năng lực của mình để làm giàu đẹp cho đất nước, đưa đất nước vươn ra tầm thế giới. + Bảo vệ, giữ gìn, phát huy những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc để tự tin hòa nhập nhưng không đánh mất bản sắc + Khẳng định và bảo vệ chủ quyền, nền độc lập của đất nước trước những nguy cơ từ bên ngoài. + Trách nhiệm lên tiếng và đấu tranh với những hiện tượng tiêu cực trong môi trường xã hội để đất nước phát triển.	0,25 0,25 02,5 02,5

Đề số 16: Đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

MẸ

- Viễn Phương -

(1) Con nhớ ngày xưa mẹ hát:

... “Hoa sen lặng lẽ dưới đầm

Hương bay dịu dàng bát ngát

Thơm tho không gian, thời gian”...

(3) Khi con thành đóa hoa thơm

Đời mẹ lắt lay chiếc bóng

Con đi... chân trời gió lộng

Mẹ về... nắng quai chiều hôm

(2) Mẹ nghèo như đóa hoa sen

Năm tháng âm thầm lặng lẽ,

Giọt máu hòa theo dòng lệ

Hương đời mẹ ướp cho con

(4) Sen đã tàn sau mùa hạ

Mẹ đã lìa xa cõi đời

Sen tàn rồi sen lại nở

Mẹ thành ngôi sao trên trời

(Dẫn theo Nhà văn và tác phẩm trong nhà trường, Viễn Phương, Thanh Hải, Nguyễn Khoa Điềm NXB Giáo dục Việt Nam, 1999, trang 37)

Câu 1 (0,5 điểm). Nhân vật trữ tình trong đoạn thơ là ai?

Câu 2 (0,5 điểm). Chỉ ra biện pháp tu từ nói giảm nói tránh trong hai câu thơ: “Sen đã tàn sau mùa hạ/ Mẹ đã lìa xa cõi đời”.

Câu 3 (1,0 điểm). Em hiểu thế nào về hai câu thơ: “Khi con thành đóa hoa thơm/ Đời mẹ lắt lay chiếc bóng”?

Câu 4 (1,0 điểm). Nhận xét về cuộc sống và phẩm chất của người mẹ được thể hiện trong đoạn thơ thứ (2).

Câu 5 (1 điểm). Qua đoạn thơ, em rút ra được bài học gì cho bản thân?

Câu	Nội dung	Điểm
1	Nhân vật trữ tình: người con	0,5

2	Biện pháp tu từ nói giảm nói tránh trong câu: “ <i>Sen đã tàn sau mùa hạ/Mẹ đã lìa xa cõi đời</i> ”: là cụm từ “ <i>lìa xa cõi đời</i> ”, ý nói đến cái chết.	0,5
3	Học sinh trình bày theo ý hiểu của mình, định hướng ý: - “ <i>Đóa hoa thơm</i> ”: chỉ những thành quả, sự thành công trong cuộc sống; “ <i>chiếc bóng</i> ”: sự mờ nhạt, âm thầm, lặng lẽ. - Nội dung cả hai câu thơ: Đến khi con trưởng thành, đạt được thành công cũng là lúc mẹ bước sang tuổi xế chiều, già yếu, không còn nhiều thời gian bên con. Mẹ đã hi sinh suốt cả cuộc đời cho con, sự hi sinh của mẹ dành cho con là vô tận. - Câu thơ nhắc nhở mỗi chúng ta hãy biết trân trọng, yêu thương mẹ khi còn có thể.	1,0
4	Qua đoạn thơ “Mẹ nghèo như đóa hoa sen / Năm tháng âm thầm lặng lẽ, / Giọt máu hòa theo dòng lệ / Hương đời mẹ ướp cho con”, ta có thể nhận xét về cuộc sống và phẩm chất của người mẹ như sau: + Cuộc sống giản dị và nghèo khó: Hình ảnh “Mẹ nghèo như đóa hoa sen” biểu thị một cuộc sống giản dị, thiếu thốn về vật chất. Dù nghèo khó, mẹ vẫn giữ được phẩm chất cao quý như hoa sen - một loài hoa thanh tao, tinh khiết, sống trong bùn mà không bị vấy bẩn. + Vẻ đẹp: + Sự âm thầm, lặng lẽ hy sinh. Mẹ sống cuộc đời đầy hy sinh, chịu đựng mọi khó khăn mà không kêu ca, than vãn. Mẹ luôn âm thầm chịu đựng và vượt qua những thử thách của cuộc sống để nuôi dưỡng con cái.	0,25 0,25 0,25

+ Tình yêu thương và sự hy sinh dành cho con. Dù phải đổ mồ hôi, nước mắt, mẹ vẫn kiên trì, nhẫn nại, dành trọn tình yêu thương cho con. Mẹ đã dành tất cả những gì tốt đẹp nhất của cuộc đời mình để nuôi dưỡng và chăm sóc con cái. Mẹ không chỉ cung cấp vật chất mà còn truyền cho con những giá trị tinh thần, những bài học cuộc sống quý báu. + Phẩm chất cao quý, thanh tao: Dù cuộc sống nghèo khó, mẹ vẫn giữ được sự thanh cao, tinh khiết như hoa sen. Điều này cho thấy mẹ có một phẩm chất đạo đức cao đẹp, luôn sống đúng mực và đáng kính trọng. =>Tóm lại, đoạn thơ miêu tả một người mẹ có cuộc sống nghèo khó nhưng lại giàu lòng hy sinh, yêu thương và phẩm chất cao quý. Mẹ là nguồn động lực, niềm tự hào và biểu tượng của sự kiên cường, tận tụy trong mắt con cái.	0,25
--	------

Đề số 17: Đọc đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi:

*Cánh cò cõng nắng qua sông
 Chở luân nước mắt cay nồng của cha
 Cha là một dải ngân hà
 Con là giọt nước sinh ra từ nguồn.*

*Quê nghèo mưa nắng trào tuôn
 Câu thơ cha dệt từ muôn thăng trầm
 Thương con cha rắng sức ngâm
 Khổ đau, hạnh phúc nảy mầm từ hoa.*

*Lúa xanh, xanh mướt đồng xa
 Dáng quê hòa với dáng cha hao gầy*

Cánh diều con lướt trời mây
Chở câu lục bát hao gầy tình cha.
(“*Lục bát về cha*” - Thích Nhuận Hạnh)

Câu 1(0.5). Xác định thể thơ được sử dụng trong đoạn thơ

Câu 2(0.5). Em hiểu gì về ý nghĩa của từ « *hao gầy* » trong bài thơ?

Câu 3(1.0). Chỉ ra tác dụng của phép tu từ so sánh trong 2 câu thơ :

Cha là một dải ngân hà
Con là giọt nước sinh ra từ nguồn.

Câu 4 (1.0). Đoạn thơ thể hiện tình cảm của tác giả như thế nào?

Câu 5 (1,0) Qua đoạn thơ, em có cảm nhận như thế nào về hình ảnh người cha?

Câu	Nội dung	Điểm
1(0,5 điểm)	Thể thơ lục bát	0,5
2(0,5 điểm)	“Hao gầy”: miêu tả hình ảnh cha với vóc dáng gầy gò, cho thấy đức hi sinh của cha....	0,5
3(1điểm)	+ Phép tu từ so sánh đặc sắc: <i>cha - dải ngân hà; con - giọt nước sinh ra từ nguồn.</i>	0,25 điểm
	+ Tác dụng:	
	+ Phép so sánh làm cho câu thơ trở nên sinh động hơn, giúp người đọc dễ dàng hình dung và cảm nhận sâu sắc về tình cảm cha con. Hình ảnh dải ngân hà rộng lớn và giọt nước nhỏ bé nhưng quan trọng giúp thể hiện tình cha con một cách sâu sắc và trọn vẹn.	0,25 điểm
	+ Việc so sánh cha là dải ngân hà và con là giọt nước cho thấy sự gắn bó mật thiết giữa hai thế hệ. Dải ngân hà là một hình ảnh rộng lớn, bao la, tượng trưng cho sự	0,25 điểm

	bao bọc, che chở của người cha. Giọt nước sinh ra từ nguồn cho thấy con là một phần không thể tách rời từ cha, là kết quả của tình yêu và sự chăm sóc. + Thể hiện tình cảm yêu mến, kính trọng và biết ơn của nhà thơ dành cho người cha của mình	
4(1điểm)	Đoạn thơ thể hiện tình cảm yêu thương, lòng biết ơn, kính trọng của tác giả dành cho người cha của mình. + Tình cảm ấy dù không được bộc lộ trực tiếp nhưng được thể hiện một cách gián tiếp qua những lời thơ giản dị. + Thể thơ lục bát gợi cảm cùng với giọng điệu trầm ấm dịu dàng cũng đã phần nào cho thấy tình cảm của tác giả dành cho cha + Hình ảnh người cha là hình ảnh xuyên suốt bài thơ, được nhà thơ gọi lên qua những phép so sánh + Bài thơ gọi lên hình ảnh một người cha tảo tần, lo lắng cho gia đình, cho con cái.	1 điểm
5	Người cha được miêu tả với nhiều phẩm chất đáng quý, mang trong mình tình yêu thương vô bờ bến dành cho con cái và gia đình. + Cha giàu đức hi sinh và sự chịu đựng. Cha không chỉ chịu đựng nắng mưa của cuộc sống mà còn mang theo những nỗi buồn, nỗi đau trong lòng, nhưng vẫn gắng gượng để lo cho gia đình. + Cha dành cho con tình yêu thương vô bờ bến. Dù gian truân, cha vẫn kiên trì, vững vàng để nuôi dưỡng	0,5 0,5

	con cái, truyền lại những giá trị tốt đẹp qua từng câu thơ, từng lời dạy bảo. Từ những khó khăn, người cha vẫn tìm thấy niềm vui, hạnh phúc trong sự trưởng thành và hạnh phúc của con.	
--	---	--

Đề số 18:

*Biển mùa này sóng dữ phía Hoàng Sa
 Các con mẹ vẫn ngày đêm bám biển
 Mẹ Tổ quốc vẫn luôn ở bên ta
 Như máu ấm trong màu cờ nước Việt*

*Biển Tổ quốc đang cần người giữ biển
 Máu ngư dân trên sóng lại chan hòa
 Máu của họ ngân bài ca giữ nước
 Để một lần Tổ quốc được sinh ra*

(Trích Tổ quốc ở Trường Sa - Nguyễn Việt Chiến)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định thể thơ của đoạn thơ trên.

Câu 2 (0,5 điểm): Em hiểu nghĩa của từ “ Mẹ Tổ quốc” trong đoạn thơ trên như thế nào?

Câu 3(1,0 điểm): Chỉ ra và phân tích hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ được so sánh được sử dụng trong hai câu thơ sau:

*Mẹ Tổ quốc vẫn luôn ở bên ta
 Như máu ấm trong màu cờ nước Việt*

Câu 4 (1,0 điểm): Đoạn thơ thể hiện những tình cảm nào của nhà thơ dành cho biển đảo Tổ quốc?

Câu 5 (1,0 điểm): Từ đoạn thơ em hãy nêu trách nhiệm bảo vệ biển đảo quê hương của mỗi công dân trong hoàn cảnh hiện tại.

Câu	Nội dung	Điểm
Câu 1	- Thể thơ 8 chữ	0,5
Câu 2	Xác định nghĩa của từ “Mẹ Tổ quốc”: Chỉ hình tượng Đất nước gần gũi, yêu thương, che chở cho người ngư dân bám biển	0,5
Câu 3	- BPTT so sánh: <i>Mẹ Tổ quốc ở bên ta như máu ấm trong màu cờ nước Việt</i> - Hiệu quả nghệ thuật: + Góp phần làm cho lời thơ thêm sinh động, hấp dẫn, gợi cảm + So sánh "Mẹ Tổ quốc" với "máu ấm" giúp người đọc dễ hình dung và cảm nhận được sự gần gũi, ấm áp của Tổ quốc. + Thể hiện tình cảm gắn bó thiết tha, máu thịt với biển đảo quê hương và quyết tâm bảo vệ độc lập chủ quyền dân tộc đồng thời qua đó nhắc nhở mỗi người về trách nhiệm với biển đảo quê hương	0.25 0,25 0,25 0.25
Câu 5	Đoạn thơ trên thể hiện nhiều tình cảm sâu sắc và thiêng liêng của nhà thơ dành cho biển đảo Tổ quốc: + Nhà thơ thể hiện tình yêu sâu đậm đối với biển đảo qua việc miêu tả cảnh biển với sóng dữ ở Hoàng Sa và hình ảnh các ngư dân kiên cường bám biển ngày đêm. Điều này cho tình yêu và sự gắn bó với biển đảo - một phần không thể thiếu của Tổ quốc. + Lời thơ còn thể hiện lòng biết ơn và sự trân trọng đối với ngư dân. Họ là những người hy sinh, đổ mồ hôi, thậm chí máu để bảo vệ biển đảo quê hương.	

	+ Đoạn thơ còn thể hiện niềm tự hào về lịch sử của Tổ quốc đồng thời cũng nhắc nhở mỗi chúng ta về ý thức trách nhiệm đối với nhiệm vụ bảo vệ và xây dựng đất nước.	
Câu 4	Trách nhiệm bảo vệ biển đảo quê hương: + Mỗi người cần phải nhận thức rõ về giá trị và tầm quan trọng của biển đảo quê hương. Việc giáo dục và tuyên truyền về tình yêu và trách nhiệm bảo vệ biển đảo cần được thực hiện từ gia đình, nhà trường cho đến cộng đồng. Qua đó, mỗi người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ, sẽ hiểu rõ và biết trân trọng những giá trị thiêng liêng này. + Mỗi công dân cần phải đoàn kết, hỗ trợ lẫn nhau, cùng nhau bảo vệ và xây dựng quê hương. Đặc biệt, cần tôn vinh và tiếp nối tinh thần hy sinh của những người đi trước, sẵn sàng cống hiến và hy sinh vì sự nghiệp chung. + Mỗi người dân cần có những hành động thiết thực để ủng hộ, chia sẻ và động viên tinh thần cho những người trực tiếp bảo vệ biển đảo + Mỗi công dân cần có ý thức giữ gìn vệ sinh môi trường biển, không xả rác bừa bãi, tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường, bảo vệ nguồn tài nguyên thiên nhiên.	0,25 02,5 02,5 02,5

Đề số 19: *Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:*

Suốt mấy hôm rày đau tiễn đưa

Đời tuôn nước mắt, trời tuôn mưa...

Chiều nay con chạy về thăm Bác

Uớt lạnh vườn rau, mấy gốc dứa!

Con lại lần theo lối sỏi quen

*Đến bên thang gác, đứng nhìn lên
 Chuông ôi chuông nhỏ còn reo nữa?
 Phòng lặng, rèm buông, tắt ánh đèn!
 Bác đã đi rồi sao, Bác ơi!*

(Trích Bác ơi! – Tố Hữu)

Câu 1(0.5 Điểm) Xác định thể thơ của đoạn thơ trên

Câu 2. (1 điểm) Xác định cách ngắt nhịp trong câu thơ *Phòng lặng, rèm buông, tắt ánh đèn!* Và cho biết cách ngắt nhịp như vậy có hiệu quả nghệ thuật như thế nào?

Câu 3. (1 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ nói giảm nói tránh được sử dụng trong câu thơ “*Bác đã đi rồi sao, Bác ơi!*”

Câu 4(1.0 điểm) Đoạn thơ giúp em cảm nhận được những tình cảm nào của tác giả dành cho Bác?

Câu 5 (1 điểm) Từ đoạn thơ trên, em hãy liên hệ với “Năm điều Bác Hồ dạy thiếu niên và nhi đồng” từ đó nêu cảm nhận của mình về tình cảm mà Bác dành cho thiếu nhi?

Câu	Đáp án	Điểm
1	Câu 1 (0.5 điểm) Thể thơ 7 chữ	0.5đ
2	Câu 2. (0.5 điểm) Nhịp thơ 2/2/3 chậm, buồn, sâu lắng diễn tả không gian cũng như đang ngưng lại, tâm trạng nhà thơ đau đớn đến bất ngờ trước sự ra đi của Bác.	0.5 đ

3	Câu 3 (1 điểm) Biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ + Nói giảm nói tránh : Từ “đi” chỉ cái chết -Tác dụng: + Việc dùng từ “đi” giúp làm giảm nhẹ nỗi đau và cảm giác mất mát trong lòng người đọc. + Như một lời khẳng định Bác sẽ còn mãi trong trái tim mỗi người dân đất Việt. + Đồng thời qua đó thể hiện tình cảm trân trọng, biết ơn của nhà thơ dành cho Bác	0.25đ 0,25 đ 0,25 đ 0,25 đ
4	Câu 4 (1 điểm). “Bác ơi!” là một trong những bài thơ viết về Chủ tịch Hồ Chí Minh xúc động và sâu sắc hơn cả. Không chỉ thể hiện tấm lòng đau đốn, xót thương vô hạn trước sự ra đi của Bác, mà nó còn là những suy nghĩ, chiêm nghiệm sâu sắc về cuộc đời và sự nghiệp gắn bó với đất nước với nhân dân của người cha già dân tộc, đồng thời thể hiện tấm lòng biết ơn, lời hứa sâu sắc của cả một dân tộc về sự tiến bước, nỗ lực trong công cuộc chiến đấu và xây dựng đất nước.	1 điểm
5	Qua đoạn thơ và sự liên hệ với “Năm điều Bác Hồ dạy thiếu niên và nhi đồng,” em cảm nhận được tình cảm sâu sắc, sự quan tâm tận tụy và lòng yêu thương vô hạn mà Bác Hồ dành cho thiếu nhi. + Bác không chỉ là một lãnh tụ vĩ đại mà còn là người cha, người ông đáng kính, luôn lo lắng và đặt kỳ vọng lớn lao vào thế hệ trẻ.	

	+ Những lời dạy của Bác không chỉ là kim chỉ nam cho cuộc sống mà còn là nguồn động viên, nhắc nhở chúng em luôn cố gắng học tập, rèn luyện để trở thành những người công dân có ích, không phụ lòng mong mỏi của Bác.	
--	--	--

Đề số 20: Đọc đoạn thơ sau và trả lời câu hỏi:

Ôi tuổi thơ, ta dầm mưa ta tắm.
 Ta lội tung tăng trên mặt nước mặt sông
 Ta lặn xuống, nghe vang xa tiếng sấm
 Nghe mưa rơi, tiếng ầm tiếng trong.
 Ôi đâu rồi những trò chơi tuổi trẻ
 Những tàu chuối bẹ dừa, những mảnh chòi nhỏ bé
 Những vết chân thơ ấu buổi đầu tiên
 Mấy tấm mo cau là mấy chiếc thuyền
 Mưa cuốn đi rồi.
 Mưa chảy xuống dòng sông quê nội
 Sóng nước quê hương dào dạt chảy về khơi,
 Chờ những kỷ niệm xưa, chìm lắng bốn phương trời.

(Trích “ *Nhớ cơn mưa quê hương*” - Lê Anh Xuân)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định thể thơ và phương thức biểu đạt chính của đoạn trích .

Câu 2. (0, 5 điểm) Chỉ ra và gọi tên thành phần biệt lập được sử dụng trong câu thơ sau:

Ôi tuổi thơ, ta dầm mưa ta tắm.

Câu 3. (1,0 điểm) Xác định và nêu tác dụng biện pháp tu từ ẩn dụ trong câu thơ được sau:

Nghe mưa rơi, tiếng ầm tiếng trong

Câu 4. (1,0 điểm) Qua đoạn thơ, em cảm nhận được điều gì trong tình cảm của tác giả.

Câu 5. (1 điểm) Từ đoạn thơ và trải nghiệm cuộc sống, em có nhận xét như thế nào về ý nghĩa của những năm tháng tuổi thơ đối với cuộc đời của mỗi con người

Câu	Đáp án	Điểm
1	- Thể thơ: Tự do	0.5
2	- Thành phần biệt lập: thành phần cảm thán: - Thành phần cảm thán được thể hiện qua từ “Ôi”.	0.25 0,25
3	- <u>Biện pháp tu từ</u> trong câu in đậm: ẩn dụ chuyển đổi cảm giác: tiếng mưa vốn được cảm nhận qua thính giác nhưng ở câu thơ này lại được chuyển đổi qua cảm giác “ấm” và thị giác “trong” - Tác dụng + Thể hiện được nét độc đáo, tinh tế trong sự cảm nhận của người con xa quê, những liên tưởng, bất ngờ, thú vị về âm thanh tiếng mưa là sản phẩm của những rung động sâu sắc, sự nhạy cảm, tài hoa của tác giả. + Mặt khác, còn làm cho hình ảnh thơ sống động, như hiện hữu đa chiều và dễ đi vào lòng người đọc. Người đọc không chỉ hình dung được âm thanh của mưa rơi mà còn cảm nhận được vẻ đẹp của làng quê qua những âm thanh ấy. + Thể hiện tình yêu, sự trân trọng của nhà thơ đối với thiên nhiên, với quê hương đất nước	0.25 0.25
4	Đoạn thơ này gợi lên rất nhiều cảm xúc về tuổi thơ và tình yêu quê hương của tác giả: + Tác giả nhớ lại những kỷ niệm tuổi thơ với sự vui tươi, hồn nhiên và vô tư và cảm thấy tiếc nuối khi kỷ niệm đó đã trôi qua và không thể quay lại.	1

	+ Lời thơ còn thể hiện sự trân trọng của nhà thơ dành cho những năm tháng tuổi thơ của mình. Dù thời gian đã trôi qua nhưng những kỷ niệm tuổi thơ vẫn mãi mãi tồn tại trong tâm hồn tác giả. + Qua đoạn thơ, tác giả còn thể hiện tình yêu sâu đậm với quê hương qua những hình ảnh gần gũi và thân thuộc như "dòng sông quê nội", "sóng nước quê hương". => Đoạn thơ không chỉ là một sự hoài niệm về tuổi thơ mà còn là sự bày tỏ tình yêu và nỗi nhớ quê hương. Tác giả đã khéo léo sử dụng các hình ảnh gần gũi và thân thuộc để gợi lên những kỷ niệm đẹp, đồng thời truyền tải những cảm xúc sâu lắng và chân thành về quá khứ.	
5	Ý nghĩa của những năm tháng tuổi thơ: + Tuổi thơ là giai đoạn của sự vô tư, hồn nhiên và niềm vui tràn đầy. Đây là thời gian mà mỗi người được sống trong tình yêu thương của gia đình và tận hưởng những niềm vui giản dị từ những trò chơi và hoạt động thường ngày. + Tuổi thơ là giai đoạn hình thành nhân cách và giá trị sống. Những trải nghiệm, giáo dục và tình cảm nhận được trong tuổi thơ đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành tính cách, tư duy và phẩm chất đạo đức của mỗi người. + Tuổi thơ thường gắn liền với những nơi chốn quen thuộc như nhà cửa, làng xóm, dòng sông, cánh đồng... Những ký ức về quê hương trong tuổi thơ góp phần xây dựng tình yêu và sự gắn bó với quê hương, cội nguồn. + Những năm tháng tuổi thơ là thời gian mà mỗi người có thể tự do mơ ước, tưởng tượng và khám phá thế giới xung quanh mà không bị giới hạn bởi những ràng buộc của người lớn.	

Đề số 21:

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

*Đã có lần con khóc giữa chiêm bao
Khi hình mẹ hiện về năm khốn khó
Đồng sau lụt, bờ đê sụt lở
Mẹ gánh gồng xộc xệch hoàng hôn.*

*Anh em con chịu đói suốt ngày tròn
Trong chạng vạng ngôi co ro bậu cửa
Có gì nấu đâu mà nhóm lửa
Ngô hay khoai còn ở phía mẹ về...*

*Chiêm bao tan nước mắt dầm dề
Con gọi mẹ một mình trong đêm vắng
Dù tiếng lòng con chẳng thể nào vang vọng
Tới vương đất mẹ nằm lưng núi quê hương.*

(Trích “Khóc giữa chiêm bao”, Vương Trọng)

Câu 1(0,5 điểm). Xác định nhân vật trữ tình và thể thơ của đoạn thơ?

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định thể thơ của đoạn thơ trên, theo em việc sử dụng thể thơ đó có tác dụng như thế nào trong việc thể hiện cảm xúc của nhân vật trữ tình?

Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng biện pháp tu từ nói giảm nói tránh trong 2 dòng thơ sau:

*Dù tiếng lòng con chẳng thể nào vang vọng
Tới vương đất mẹ nằm lưng núi quê hương.*

Câu 4(1,0 điểm). Em hiểu dòng thơ sau như thế nào ?

Mẹ gánh gồng xộc xệch hoàng hôn

Câu 5(1,0 điểm) . Từ đoạn thơ trên, em thấy mình cần phải làm gì để tỏ lòng biết ơn cha mẹ?

Câu	Đáp án	Điểm
1	+ Nhân vật trữ tình: Người con	0,25 điểm 0,25 điểm
2	+ Thể thơ: Tự do + Thể thơ tự do không bị ràng buộc bởi quy luật vần điệu và số lượng âm tiết cố định, giúp tác giả tự do biểu đạt cảm xúc của mình một cách chân thực và sâu sắc nhất. Những cảm xúc đau đớn, thương nhớ mẹ trong giấc chiêm bao và những ký ức về quá khứ khó khăn được diễn đạt một cách tự nhiên, cảm động.	0,25 điểm 0,25 điểm
2	Câu 2. - Biện pháp tu từ nói giảm nói tránh. Tác giả không nói trực tiếp về sự ra đi của người mẹ kính yêu của mình mà đã nói giảm nói tránh đi qua hình ảnh "vuông đất mẹ nằm" - Tác dụng: + Việc sử dụng cụm từ "vuông đất mẹ nằm" giúp giảm nhẹ cảm giác đau đớn, mất mát khi nói về cái chết của mẹ. + Cách diễn đạt này thể hiện lòng kính trọng và tình yêu thương sâu sắc của nhân vật trữ tình dành cho mẹ. Nó không chỉ miêu tả nỗi nhớ thương mà còn gợi lên sự thanh thản, bình yên của mẹ nơi quê hương. + Cách nói giảm nói tránh giúp người đọc dễ dàng đồng cảm và chia sẻ cảm xúc với nhân vật trữ tình. Sự nhẹ nhàng trong cách diễn đạt làm cho nỗi đau trở nên thấm thía và sâu lắng hơn, gợi lên sự xúc động mạnh mẽ.	0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm
4	Câu 3. Hình ảnh thơ trong câu thơ "Mẹ gánh gồng xộc xệch hoàng hôn" là một hình ảnh thơ đặc sắc.	0,25 điểm 0,25 điểm

	+ Đầu tiên, Hình ảnh ấy giúp người đọc cảm nhận được sự vất vả, lam lũ, cần cù, chịu thương chịu khó của người mẹ trong văn bản nói chung và những người phụ nữ Việt Nam nói riêng. + Hình ảnh người mẹ với đôi quang gánh trĩu nặng trên vai đã gánh vác bao lo toan nhọc nhằn mưu sinh cho gia đình. Và sự vất vả ấy kéo dài từ sáng sớm cho đến lúc hoàng hôn. + Từ "xộc xệch" là từ láy đặc sắc có hai tầng nghĩa. Tầng nghĩa thứ nhất là chỉ sự lam lũ, vất vả đến không kịp chỉnh sửa áo quần của người mẹ, hai là gợi sự xúc động tốt cùng của tác giả khi nghĩ về mẹ, nghĩ về những tháng ngày vất vả đó đến nỗi mà bức tranh trong tâm trí rung lên, tưởng như xộc xệch.	0,25 điểm 0,25 điểm
5	Câu 4: + Cha mẹ cho ta sự sống và nuôi dưỡng chăm sóc ta đối với chúng ta có công lao to lớn như núi cao biển rộng Phận làm con, phải làm tròn chữ " Hiếu " làm tròn bổn phận. + Phải ngoan ngoãn, vâng lời cha mẹ không được ngỗ nghịch trái với đạo làm con + Phải chăm chỉ giúp đỡ cha mẹ những công việc bản thân làm được + Phải cố gắng học hành thành tài , mai sau lớn lên trở thành người có ích một là để làm cha mẹ vui lòng hai là để có thể hoàn thành bổn phận làm con phụng dưỡng cha mẹ lúc về già .	0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm

Đề số 22: Cho đoạn thơ sau:

*Bác Hồ đó, chiếc áo nâu giản dị
Màu quê hương bên bĩ đạm đà
Ta bên Người, Người tỏa sáng trong ta
Ta bỗng lớn ở bên Người một chút...
Bác Hồ đó, ung dung châm lửa hút*

*Trán mênh mông, thanh thản một vùng trời.
 Không gì vui bằng mắt Bác Hồ cười
 Quên tuổi già, tươi mãi tuổi đôi mươi!
 Người rục rờ một mặt trời cách mạng
 Mà đế quốc là loài dơi hốt hoảng
 Đêm tàn bay chập choạng dưới chân Người.*

(Trích “Sáng tháng năm”- Tố Hữu)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1(0.5 điểm). Xác định thể thơ được nhà thơ sử dụng trong đoạn thơ

Câu 2.(0.5 điểm) Hình ảnh Bác Hồ được giới thiệu thông qua những chi tiết nào?

Câu 3 (1.0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng củ biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong câu thơ sau:

Ta bên Người, Người tỏa sáng trong ta

Ta bỗng lớn ở bên Người một chút...

Câu 4. (1.0 điểm) Qua đoạn thơ, em có cảm nhận như thế nào về hình ảnh của Bác?

Phần /Câu	Đáp án	Điểm
Phần 1- (3 điểm)	Câu 1: - Thể thơ: Tự do	0,5 điểm
	Câu 2: Hình ảnh Bác Hồ được giới thiệu thông qua những chi tiết:chiếc áo nâu giản dị, ung dung châm lửa hút; Trán mênh mông, Thanh thản một vùng trời, mắt Bác Hồ cười, tươi mãi tuổi đôi mươi!	0,5 điểm
	Câu 3: -BPTT: Điệp ngữ: Tác giả nhắc lại các từ “ta, Người” nhiều lần	0,25 điểm

	- Tác dụng: + Góp phần tạo nên sự sinh động, hấp dẫn, tạo sự nhịp nhàng cho lời thơ + Việc lặp lại từ "ta" và "Người" giúp nhấn mạnh mối quan hệ gần gũi, sâu sắc giữa quần chúng nhân dân và lãnh tụ (Bác Hồ) đồng thời khẳng định tầm ảnh hưởng mạnh mẽ của Bác Hồ đối với mỗi cá nhân. Bác đã soi đường chỉ lối và định hướng cho mọi hành động của mỗi người dân. + Phép tu từ này còn làm nổi bật tình cảm kính yêu và tôn trọng, biết ơn của người dân của nhà thơ đối với Bác.	0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm
	Câu 4: Đoạn thơ trích từ bài "Sáng tháng năm" của Tố Hữu khắc họa hình ảnh Bác Hồ một cách giản dị nhưng vô cùng sâu sắc và cảm động. Hình ảnh của Bác hiện lên qua từng câu thơ với nhiều khía cạnh khác nhau, từ ngoại hình, tính cách đến tầm vóc lãnh tụ. + Hình ảnh Bác Hồ hiện lên với sự giản dị, mộc mạc, gần gũi. Bác Hồ không xa hoa, không kiêu cách, mà luôn giản dị như chính những người dân lao động. + Hình ảnh Bác Hồ không chỉ là một người lãnh tụ mà còn là nguồn cảm hứng, nguồn ánh sáng soi đường cho mọi người. Sự hiện diện của Bác làm cho mỗi người dân cảm thấy mình trưởng thành hơn, có trách nhiệm hơn. Sự tỏa sáng của Bác không chỉ là về tư tưởng mà còn là về tấm gương đạo đức. + Bác Hồ hiện lên với phong thái ung dung, tự tại, một vẻ đẹp thanh thản và bình yên. Điều này thể hiện sự vững vàng, điềm tĩnh và sâu sắc của Bác.	1,0 điểm

	+ Hình ảnh Bác Hồ được so sánh với mặt trời cách mạng. Điều này thể hiện tâm vóc vĩ đại của Bác Hồ trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, làm cho kẻ thù phải khiếp sợ. => Qua đoạn thơ, Tô Hữu đã khắc họa hình ảnh Bác Hồ với những nét giản dị, gần gũi nhưng cũng vô cùng vĩ đại và cao quý. Bác Hồ là nguồn sáng, là tấm gương và là niềm tin cho toàn dân tộc. Tình cảm kính yêu và tôn trọng của nhà thơ cũng như của toàn thể nhân dân dành cho Bác Hồ được thể hiện một cách chân thành và sâu sắc qua từng câu thơ.
--	---

Đề số 23: Đọc bài thơ sau:

*Yêu từng bờ ruộng, lối mòn,
 Đổ tươi bông gạo, biếc rờn ngàn dâu.
 Yêu con sông mặt sóng xao,
 Dòng sông tuổi nhỏ rì rào hát ca.
 Yêu hàng ốt đã ra hoa
 Đám dưa trổ nụ, đám cà trổ bông.
 Yêu sao tiếng mẹ ru nồng,
 Tiếng thoi lách cách bên nông dâu tằm.*

(*Ta yêu quê ta*, Lê Anh Xuân Thơ Thiếu nhi chọn lọc, NXB Văn học, 2017, tr.94)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Bài thơ được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. (0,5 điểm) Tìm hai từ láy tượng thanh có trong những câu thơ in đậm?

Câu 3. (1 điểm) Chỉ ra những hình ảnh được tác giả “yêu” trong bài thơ này? Em có nhận xét gì về những hình ảnh đó?

Câu 4. (1,0 điểm) Phân tích hiệu quả nghệ thuật của biện pháp điệp ngữ trong bài thơ.

Câu 5. (1,0 điểm) Bài thơ đã đánh thức trong em tình cảm, suy nghĩ gì?

Câu	Đáp án	Điểm
1	- Thể thơ lục bát	0,5 điểm
2	Từ láy tượng thanh: lách cách, rì rào.	0.5điểm
3	+ Những hình ảnh được nhà thơ “yêu”: Bờ ruộng, lối mòn, bông gạo, ngàn dâu, con sông. + Những hình ảnh trong bài thơ này không chỉ là những hình ảnh của thiên nhiên mà còn mang tính biểu tượng sâu sắc về tình yêu thương đối với quê hương và cuộc sống nông thôn. Những hình ảnh này cũng gợi lên cuộc sống thanh bình, yên ả ở làng quê Việt Nam. Thông qua những hình ảnh ấy, người đọc nhận ra tình cảm yêu mến, trân trọng của nhà thơ dành cho quê hương của mình	0,5 điểm 0,5điểm
4	-BPTT điệp ngữ: Từ " yêu " được nhắc lại nhiều lần - Tác dụng: + Làm cho lời thơ thêm sinh động, hấp dẫn, gợi cảm, tạo nhịp điệu giúp cho bài thơ dễ nhớ, dễ thuộc hơn. + Nhấn mạnh tình yêu và sự gắn bó sâu nặng của tác giả đối với những hình ảnh thân quen nơi quê hương mình + Qua phép tu từ ấy, tác giả cũng muốn nhắc nhở bạn đọc cần yêu và trân trọng vẻ đẹp bình dị của quê hương mình	0,25điểm 0,25điểm 0,25điểm 0,25điểm
5	Bài thơ này là một tác phẩm rất sâu lắng và giàu tình cảm về tình yêu đối với quê hương và cuộc sống nông thôn. Bài thơ không chỉ gợi ra những hình ảnh quen thuộc của làng quê còn	

đánh thức trong lòng người đọc những cảm xúc tình cảm và suy nghĩ sâu xa về gốc rễ, nơi gọi là quê hương nguồn cội:	
+ Bài thơ đã khơi gợi trong ta tình yêu và niềm tự hào đối với vẻ đẹp bình dị, mộc mạc của quê hương mình. Mỗi lời thơ như một lời ca ngợi sâu sắc đối với quê hương, từng chi tiết nhỏ như ruộng đất, lối mòn, những bông gạo, ngàn dâu, đến những hàng ốt, dừa, cà đều là biểu tượng cho sự giàu có và sự sống của quê hương, đất nước.	0,5điểm
+ Bài thơ còn gợi lên trong ta những suy nghĩ về trách nhiệm của mình đối với quê hương đất nước. Nó giúp ta nhận ra tầm quan trọng của việc bảo vệ và gìn giữ quê hương, bảo vệ những giá trị văn hóa, thiên nhiên và con người của quê hương mình. Nó nhắc nhở ta ý thức về việc bảo vệ môi trường, duy trì và phát triển bền vững những giá trị văn hóa của quê hương.	0,5điểm

Đề số 24: Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

GÁNH MẸ

Cho con gánh mẹ một lần,
 Cả đời mẹ đã tảo tần gánh con.
 Cho con gánh mẹ đầu non,
 Cả lòng mẹ đã gánh con biển trời...
 Ngày xưa mẹ gánh à ơi!
 Con xin gánh lại những lời mẹ ru.
 Đường đời sương gió mịt mù,
 Vì con hạnh phúc chẳng từ gian nan...

(Trích lời bài hát “Gánh mẹ” – Quách Beem)

Câu 1(0.5 điểm). Xác định nhân vật trữ tình trong đoạn văn bản trên?

Câu 2(0.5 điểm). Em hiểu nghĩa của từ “gánh” trong đoạn trích là gì?

Câu 3(1.0 điểm). Tìm và nêu tác dụng của các biện pháp tu từ điệp ngữ có trong bốn câu thơ đầu của đoạn trích.

Câu 4. (1điểm) Những tình cảm và mong muốn nào của nhân vật trữ tình được thể hiện trong đoạn văn bản trên?

Câu 5(1.0 điểm). Qua đoạn trích, em rút ra được bài học gì cho bản thân?

Câu	Đáp án	Điểm
1	Câu 1. Nhân vật trữ tình: Người con	0,5 điểm
2	Câu 2 - Theo nghĩa gốc: “Gánh” là mang một vật nặng bằng cách mắc vào hai đầu một cái đòn đặt lên vai - Trong đoạn trích này từ “gánh” được hiểu theo nghĩa chuyển: đó là sự lam lũ, tảo tần của người mẹ trong hành trình mưu sinh, nuôi con khôn lớn. Đó còn là thái độ của người con muốn đền đáp, báo hiếu công ơn của mẹ,...	0.25 điểm 0.25 điểm
3	Câu 3. - Điệp ngữ: Cho con gánh mẹ - Tác dụng: + Góp phần làm nên sự sinh động, hấp dẫn, gợi cảm cho lời thơ, làm cho lời thơ trở nên nhịp nhàng hơn, dễ thuộc, dễ nhớ + Nhấn mạnh sự hy sinh, cuộc đời vất vả tảo tần và tình yêu tha thiết của mẹ dành cho con. + Thể hiện tình cảm biết ơn, kính trọng, và mong muốn của tác giả được chăm sóc yêu thương mẹ	0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm 0,25 điểm
4	Tình cảm và mong muốn của nhân vật trữ tình (người con)	0,5 điểm

	+ Người con biết ơn đến tình yêu thương và sự hy sinh của mẹ. Con nhận ra rằng mẹ đã gánh vác và chăm sóc cho con suốt cả cuộc đời, từ những công việc nhỏ nhất đến những gánh nặng lớn của cuộc sống. + Người con mong muốn được “gánh mẹ” tức là được chăm sóc, yêu thương và phụng dưỡng mẹ những ngày mẹ đã bước sang tuổi xế chiều, được chia sẻ gánh nặng cuộc sống với mẹ.	0,5 điểm
5	Bài học: - Chúng ta cần phải hiểu rằng cha mẹ đã hi sinh cho con cái cả cuộc đời, mẹ đã phải trải qua bao nắng mưa để con có được cuộc sống tốt nhất. - Chúng ta cần phải kính trọng, biết ơn cha mẹ của mình – người đã sinh thành và nuôi dưỡng ta cả về tinh thần và thể xác - Khi cha mẹ ốm đau, già yếu, ta cần chăm sóc cha mẹ; cần giúp đỡ cha mẹ việc nhà ...	

Đề 25: Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

*Tỉnh lại em ơi, qua rồi cơn ác mộng
Em đã sống lại rồi, em đã sống!
Điện giật, dùi đâm, dao cắt, lửa nung
Không giết được em, người con gái anh hùng!
Ôi trái tim em trái tim vĩ đại
Còn một giọt máu tươi còn đập mãi
Không phải cho em. Cho lẽ phải trên đời
Cho quê hương em. Cho Tổ quốc, loài người!
(Trích “Người con gái Việt Nam” - Tố Hữu)*

Câu 1 (0.5 điểm). Xác định thể thơ của đoạn thơ trên?

Câu 2(0.5 điểm) Chỉ ra và gọi tên thành phần biệt lập trong câu thơ sau:

Ôi trái tim em trái tim vĩ đại

Không giết được em, người con gái anh hùng!

Câu 4 (1.0 điểm). Trong đoạn thơ tác giả thể hiện những tình cảm nào dành cho “*người con gái anh hùng*”

Câu 5. (1,0 điểm). Qua đoạn thơ, em có cảm nhận gì về hình ảnh người phụ nữ Việt Nam trong kháng chiến ?

Câu	Đáp án	Điểm
1	Thể thơ: tự do	0,5 điểm
2	Thành phần biệt lập: ôi => Thành phần cảm thán	0.5 điểm
3	-Biện pháp tu từ liệt kê: Điện giật, dùi đâm, dao cắt, lửa nung (tác giả đã liệt kê hàng loạt các hình thức tra tấn đối với người con gái anh hùng - Tác dụng: + Thể hiện tội ác, sự dã man của đế Quốc Mĩ, chúng dùng mọi hình thức tra tấn tàn bạo nhất đối với người con gái Việt Nam + Làm nổi bật vẻ đẹp kiên cường, dũng cảm của người con gái Việt Nam. + Qua đó thể hiện sự trân trọng, ngưỡng mộ, cảm phục của tác giả dành cho người anh hùng Trần Thị Lí	0.5 điểm 0.5 điểm
4	Qua đoạn thơ, tác giả đã thể hiện những tình cảm sâu sắc dành cho người anh hùng Trần Thị Lí: + Tác giả ca ngợi sự kiên cường và lòng dũng cảm của người con gái anh hùng. Cô đã vượt qua những hình thức tra tấn tàn ác như của giặc	0,5

	mà vẫn sống sót. Tác giả tôn vinh trái tim vĩ đại của cô gái, một trái tim kiên cường, không bao giờ ngừng đập vì những lý tưởng cao cả. + Tổ Hữu bày tỏ niềm tự hào và lòng biết ơn đối với người con gái anh hùng. Cô là một biểu tượng cho lẽ phải và sự công bằng trên đời. Tác giả tin rằng trái tim của cô gái không chỉ đập cho bản thân cô mà còn cho quê hương, Tổ quốc và loài người. Cô đã chiến đấu hết mình vì quê hương đất nước.	0,5
5	Qua đoạn thơ "Người con gái Việt Nam" của Tố Hữu, hình ảnh người phụ nữ Việt Nam trong kháng chiến hiện lên với những phẩm chất cao quý : + Sự kiên cường và bất khuất và sức sống mãnh liệt:Họ không khuất phục trước bất kỳ sự tra tấn, đàn áp nào. Mọi hình thức tra tấn của kẻ thù không thể giết chết được họ. + Lòng yêu nước và tinh thần sẵn sàng hy sinh vì độc lập tự do của Tổ quốc. Trái tim vĩ đại của họ vẫn đập mãi, không chỉ cho bản thân mà còn cho lẽ phải, quê hương, Tổ quốc và loài người. Họ sẵn sàng hy sinh bản thân vì những lý tưởng cao cả và tình yêu đất nước. => Qua đoạn thơ, Tố Hữu đã khắc họa một bức tranh sống động và cảm động về người phụ nữ Việt Nam trong kháng chiến, với những phẩm chất cao quý, lòng dũng cảm và tinh thần yêu nước mạnh mẽ. Họ là những anh hùng thầm lặng, góp phần quan trọng vào cuộc đấu tranh giành độc lập, tự do cho dân tộc.	0,25 0,25 0,25

Đề số 26:

Đọc đoạn thơ sau và trả lời câu hỏi

Có gì đâu, có gì đâu
Mờ màu ít chắt dồn lâu hoá nhiều
Rễ siêng không ngại đất nghèo

Tre bao nhiêu rễ bấy nhiêu cần cù
Vươn mình trong gió tre đu
Cây kham khổ vẫn hát ru lá cành
Yêu nhiều nắng nỏ trời xanh
Tre xanh không đứng khuất mình bóng râm
Bão bùng thân bọc lấy thân
Tay ôm tay níu tre gần nhau thêm

(Trích *Tre Việt Nam* trong tập *Cát trắng*, Nguyễn Duy, NXB Quân đội nhân dân,
 Hà Nội, 1973).

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định thể thơ của đoạn thơ

Câu 2. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ nhân hoá được sử dụng trong hai câu thơ sau:

Vươn mình trong gió tre đu
Cây kham khổ vẫn hát ru lá cành

Câu 3. (1,0 điểm) Hình ảnh cây tre trong đoạn trích trên khiến em liên tưởng đến những phẩm chất nào của con người Việt Nam?

Câu 4 (1 điểm). Đoạn thơ thể hiện những tình cảm, cảm xúc nào của nhà thơ Nguyễn Duy?

Câu 5. (1 điểm) Từ đoạn thơ và liên hệ với thực tế, em hãy nêu vai trò của cây tre trong đời sống ngày nay.

Câu	Gợi ý
1	Đoạn thơ được viết theo thể thơ: Lục bát
2	-Biện pháp tu từ nhân hóa: Hình ảnh cây tre được nhân hóa có những hoạt động như con người : <i>vươn mình, cây kham khổ, hát ru lá cành</i> - Tác dụng: + Biện pháp nhân hoá làm cho cây tre trở nên sống động, gần gũi hơn với con người. Cây tre không chỉ là một thực thể vô tri vô giác mà trở thành một hình ảnh thân thuộc, đáng quý.

	+ Nhân hoá giúp người đọc cảm nhận sâu sắc hơn về sức sống bền bỉ của cây tre, từ đó dễ dàng liên tưởng đến con người Việt Nam với tinh thần ý chí kiên cường, tinh thần vượt khó và tâm hồn lạc quan trong cuộc sống + Thể hiện sự trân trọng, niềm tự hào của nhà thơ về cây tre cũng như con người Việt Nam
3	Gợi ý một số phẩm chất sau : - Cần cù, chịu thương chịu khó. - Lạc quan, yêu đời. - Ý chí, nghị lực phi thường. - Đoàn kết, yêu thương...
4	Đoạn thơ của Nguyễn Duy thể hiện những tình cảm và cảm xúc sâu sắc về cây tre - một biểu tượng của con người và dân tộc Việt Nam. + Nhà thơ ca ngợi sức sống mãnh liệt và sự bền bỉ của cây tre. Ông tự hào, khâm phục bởi khả năng chịu đựng và vươn lên trong những điều kiện khó khăn của cây tre, giống như con người Việt Nam luôn kiên cường và không ngừng phấn đấu. + Đoạn thơ còn thể hiện tình yêu đối với thiên nhiên, với quê hương đất nước của nhà thơ Nguyễn Duy.
5	Từ đoạn thơ, liên hệ với thực tế, ta thấy dù cuộc sống có hiện đại, tre vẫn giữ được vai trò quan trọng và có nhiều ứng dụng khác nhau trong đời sống hàng ngày: + Tre được sử dụng trong xây dựng nhà cửa, làm giàn, cột, kèo. Những ngôi nhà tre truyền thống vẫn tồn tại và được ưa chuộng ở nhiều vùng quê vì sự mát mẻ, thoáng đãng và gần gũi với thiên nhiên. + Tre được chế tác thành các sản phẩm gia dụng như rổ, rá, thúng, nong, nia, giường, chiếu, bàn ghế, tủ và nhiều đồ nội thất khác. Những sản phẩm này không chỉ bền đẹp mà còn mang tính thẩm mỹ cao.

	+ Tre được sử dụng rộng rãi trong sản xuất đồ thủ công mỹ nghệ, trang trí nội thất và làm quà lưu niệm. Những sản phẩm như lồng đèn, đèn treo, tranh tre, đồ trang trí nhỏ gọn đều mang lại giá trị văn hóa và thẩm mỹ. + Tre còn là nguồn nguyên liệu quan trọng để sản xuất giấy và vải tre. Giấy tre có độ bền cao, không dễ bị mục nát, trong khi vải tre có đặc tính mềm mại, thoáng mát và thân thiện với môi trường. + Tre có mặt trong nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật như làm đạo cụ biểu diễn múa rối, các tiết mục biểu diễn nghệ thuật truyền thống, và trở thành biểu tượng trong thơ ca, hội họa, và điêu khắc. ...
--	---

Đề số 27:

*Mẹ vẫn luôn ở đây như mọi khi
con vấp ngã, con ốm đau, con khóc quấy
mẹ biết rất nhiều lần con ghét mẹ đến mức không thèm nhìn dù vẫn thấy
trái tim của một đứa con, mẹ biết vẫn luôn là vậy
tìm cách từ chối những ân cần...*

*Mẹ vẫn luôn ở đây lúc con mỗi gối chồn chân
nhìn ra chung quanh biết cuộc đời xa lạ
con không cần làm gì và cũng không cần phải mặc cả
mẹ sinh ra con giống như thân cây nảy mầm một chiếc lá
đã có gốc rễ lo vun trồng...*

Mẹ vẫn luôn ở đây để ôm con, con biết không!

(Trích *Mẹ vẫn luôn ở đây để ôm con*,... Nguyễn Phong Việt, *Sao phải đau đến như vậy*, NXB Văn hoá - Văn nghệ, 2017, tr.64,65)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1(0,5 điểm) Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2(0,5 điểm) Chỉ ra phép liệt kê được sử dụng trong khổ thơ thứ nhất của đoạn trích.

Câu 3(1 điểm) Em hiểu như thế nào về nội dung của hai dòng thơ sau:

*mẹ sinh ra con giống như thân cây nảy mầm một chiếc lá
đã có gốc rễ lo vun trồng...*

Câu 4(1 điểm) : Trong cuộc sống, có những đứa con đôi khi *tìm cách từ chối những ân cần* của cha mẹ. Ở vị trí của một người con, theo em điều đó đáng chê trách hay có thể cảm thông? Vì sao?

Câu 5.(1 điểm) Từ đoạn thơ trên em hãy nêu những tình cảm và thái độ cần có của con cái đối với cha mẹ.

Câu	Gợi ý
1	Đoạn trích trên được viết theo thể thơ tự do
2	Phép liệt kê được sử dụng trong khổ thơ thứ nhất của đoạn trích: <i>con vấp ngã, con ốm đau, con khóc quấy.</i>
3	<i>mẹ sinh ra con giống như thân cây nảy mầm một chiếc lá đã có gốc rễ lo vun trồng...</i> - Hai dòng thơ cho ta nhận ra mẹ luôn chắt chiu những gì tốt đẹp cho con vì con là duy nhất của mẹ, con đón nhận tình yêu và sự bảo bọc của mẹ như một quy luật của tự nhiên - Nhấn mạnh tình yêu thương vô điều kiện của mẹ đối với con.
4	- HS lựa chọn câu trả lời: đáng chê trách hoặc có thể cảm thông, hoặc vừa đáng chê trách vừa có thể cảm thông. - Lý giải hợp lý, thuyết phục: có thể lý giải theo các hướng sau: + Đáng chê trách vì nó thể hiện sự vô tâm, lạnh lùng của những đứa con trước tình yêu thương và sự quan tâm của cha mẹ. + Có thể cảm thông vì có lúc những ân cần, yêu thương của cha mẹ mang tính áp đặt, chưa có sự thấu hiểu tới những tâm tư tình cảm của

	con trẻ... từ đó dẫn đến việc con né tránh hoặc từ chối sự quan tâm của cha mẹ + Vừa đáng chê trách vừa có thể cảm thông lý giải bằng cách kết hợp hai quan điểm trên
5	Những tình cảm và thái độ cần có của con cái đối với cha mẹ. - Chúng ta cần biết ơn, yêu thương và trân trọng cha mẹ. Cha mẹ là người đã sinh ra ta để cho ta được có mặt trên cuộc đời này, không ai khác chính cha mẹ đã đem đến cho ta sự sống. Cha mẹ đã không quản bao vất vả, nắng mưa đã nuôi dưỡng, chăm sóc con thành người. Mỗi bước trưởng thành của chúng ta đều có những tháng ngày gian nan vất vả của cha mẹ. - Tình yêu thương cha mẹ phải được cụ thể hóa bằng hành động. Chúng ta phải chăm sóc, phụng dưỡng khi cha mẹ ốm đau, giúp đỡ công việc khi cha mẹ vất vả - Hơn cả là phải sống cho thật tốt bởi đó là cách tốt nhất để báo hiếu với cha mẹ

Đề số 28:

Đọc đoạn lời bài hát sau:

Hãy sống như đời sông để biết yêu nguồn cội
Hãy sống như đời núi vươn tới những tầm cao
Hãy sống như biển trào, như biển trào để thấy bờ bến rộng
Hãy sống như ước vọng để thấy đời mệnh mông

Và sao không là gió, là mây để thấy trời bao la?
Và sao không là phù sa dâng mỡ màu cho hoa?
Sao không là bài ca của tình yêu đôi lứa?
Sao không là mặt trời gieo hạt nắng vô tư?

Và sao không là bão, là giông, là ánh lửa đêm đông?

Và sao không là hạt giống xanh đất mẹ bao dung?

Sao không là đàn chim gọi bình minh thức giấc?

Sao không là mặt trời gieo hạt nắng vô tư?

(Trích lời bài hát ***Khát Vọng*** – Phạm Minh Tuấn)

Câu 1.(0,5 điểm) Thể thơ được tác giả sử dụng trong đoạn thơ trên là gì?

Câu 2. (05 điểm). Nêu nội dung chính của đoạn thơ trên?

Câu 3.(1,0 điểm) Chỉ ra và phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong những câu thơ sau:

Hãy sống như đời sông để biết yêu nguồn cội

Hãy sống như đời núi vươn tới những tầm cao

Hãy sống như biển trào, như biển trào để thấy bờ bến rộng

Hãy sống như ước vọng để thấy đời mệnh mông

Câu 4. (1,0 điểm)Lời thơ gợi cho em những suy nghĩ gì về cuộc sống của chính mình?

Câu 5. (1,0 điểm) Theo em qua lời bài hát, tác giả muốn gửi đến người đọc những bài học gì?

Câu	Nội dung	Điểm
1	Thể thơ: Tự do	0,5
2	Đoạn thơ là lời nhắc nhở mỗi chúng ta hãy sống một cuộc đời ý nghĩa, phải sống tích cực, không ngừng vươn lên và tìm kiếm ý nghĩa cuộc sống để đóng góp cho xã hội và thế giới xung quanh.	0,5
3	- Biện pháp tu từ điệp ngữ “Hãy sống như” - Tác dụng: + Điệp ngữ “Hãy sống như” làm cho lời thơ trở nên sinh động, hấp dẫn, và nhịp nhàng hơn.	0,25 0,25

	+ Qua phép tu từ điệp ngữ, tác giả muốn nhắc nhở người đọc về việc sống tích cực, sống có lí tưởng, có ích cho cuộc đời. + Mỗi lần lặp lại "Hãy sống như" là một lần tác giả kêu gọi, thúc giục người đọc sống theo những phẩm chất cao đẹp được nhắc đến.	0,25 0,25
4	Gợi ý : (HS có thể có những suy nghĩ khác) Đoạn thơ gọi trong ta không ít những suy nghĩ về cuộc sống của mình. + Em từ hỏi bản thân rằng mình đã biết yêu nguồn cội của mình chưa? Có khát vọng vươn tới những tầm cao, có cống hiến và yêu thương vô điều kiện chưa? Em đã đối mặt với những thử thách ra sao và có những ước mơ gì? + Em tự nhận ra rằng cuộc sống của mình đang rất nhàm chán và tẻ nhạt và thiếu trách nhiệm. Đôi lúc em vô ơn với cha mẹ của mình, em sống thiếu mục tiêu, không cố gắng hết mình để biến ước mơ thành hiện thực. + Em nhận ra mình phải cố gắng nhiều hơn nữa để có một cuộc sống có ý nghĩa hơn.	0,25 0,25 02,5 02,5
5	Lời bài hát đem đến bài học + Bài học về ước mơ, lý tưởng, khát vọng đẹp cần có ở mỗi người trong cuộc sống. Con người sống phải hết mình, sống có nhiệt huyết, có ước mơ khát vọng. + Dù là ai, ở đâu, làm gì, bản thân cần khắc phục hoàn cảnh, cố gắng vươn lên, đóng góp phần nhỏ bé nhưng tốt đẹp cho cuộc đời chung có như thế cuộc đời của chúng ta mới có ý nghĩa.	0,5 0,5

Đề số 29: Đọc đoạn thơ sau và trả lời các câu hỏi:

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nằm trong tiếng nói yêu thương

Nằm trong tiếng Việt vẫn vương một đời.

Sơ sinh lòng mẹ đưa nôi

Hồn thiêng đất nước cũng ngôi bên con.

Tháng ngày con mẹ lớn khôn,

Yêu thơ, thơ kể lại hồn ông cha,

Đời bao tâm sự thiết tha

Nói trong tiếng nói lòng ta thuở giờ...

(Trích *Nằm trong tiếng nói yêu thương* - Huy Cận,

Trời mỗi ngày lại sáng, NXB Văn học, 1958, tr.101)

Câu 1. (0,5 điểm)

Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. (0,5 điểm)

Nêu nội dung của đoạn thơ trên

Câu 3. (1,0 điểm)

Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ sau:

Nằm trong tiếng nói yêu thương

Nằm trong tiếng Việt vẫn vương một đời.

Câu 4. (1,0) Văn bản thể hiện thái độ, tình cảm gì của tác giả đối với tiếng Việt.

Câu 5. Từ đoạn thơ trên, em hãy viết một đoạn văn ngắn từ 7- 10 câu trình bày suy nghĩ của mình về trách nhiệm của giới trẻ trong việc giữ gìn sự trong sáng của TV.

Câu	Nội dung	Điểm
1	- Thể thơ lục bát	0,5 điểm
2	Đoạn thơ cho thấy sự gắn bó của tiếng Việt với cuộc đời của mỗi người từ lúc nằm nôi đến khi trưởng thành.	0,5 điểm

3	Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ sau: <i>Nằm trong tiếng nói yêu thương</i> <i>Nằm trong tiếng Việt vẫn vương một đời.</i> - Tác dụng: + Làm tăng sự nhịp nhàng cho lời thơ giúp người đọc dễ nhớ, dễ thuộc + Biện pháp tu từ điệp ngữ trong câu thơ cho thấy sự gắn bó, gần gũi giữa tiếng Việt với đời sống của con người. + Thể hiện tình cảm trân trọng, tự hào của nhà thơ về tiếng Việt	0,25 0,25 0,25 0,25
4	- Thái độ, tình cảm của nhà thơ đối với tiếng Việt: + Tác giả trân trọng và yêu quý tiếng nói dân tộc mình. Sự so sánh tiếng Việt với "đất cày", "lúa", "tre ngà" và "tơ" trong các câu "Ôi tiếng Việt như đất cày, như lúa / Óng tre ngà và mềm mại như tơ" nhấn mạnh sự đa dạng, tinh tế và đẹp đẽ của tiếng Việt, thể hiện tình cảm yêu mến và tự hào của tác giả. + Tác giả tự hào về sự phong phú và đặc biệt của tiếng Việt. Nhà thơ so sánh tiếng Việt với nhiều hình ảnh đẹp đẽ và quý giá như "tre ngà" và "tơ", nhấn mạnh sự phong phú và đặc biệt của ngôn ngữ này. Nó cho thấy niềm tự hào sâu sắc của nhà thơ về tiếng Việt + Nhà thơ muốn tôn vinh tính chất kỳ diệu của tiếng Việt. Tiếng Việt mộc mạc, giản dị nhưng cũng rất khó nắm bắt. Nó có những âm điệu, những ý nghĩa riêng mà không phải ai cũng có thể hiểu hết được. => Tóm lại, đoạn thơ thể hiện tình yêu sâu sắc, niềm tự hào và sự trân trọng của tác giả Lưu Quang Vũ đối với tiếng Việt, ngôn	

	ngữ mẹ đẻ mang trong mình vẻ đẹp, sự phong phú và tính nhạc độc đáo.	
5	Trách nhiệm của giới trẻ trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt là vô cùng quan trọng và thiết yếu. + Trước hết, giới trẻ cần phải hiểu và trân trọng giá trị văn hóa, lịch sử của tiếng Việt. Bằng cách sử dụng tiếng Việt một cách đúng đắn, chính xác và tránh lạm dụng các từ ngữ ngoại lai, giới trẻ sẽ góp phần bảo vệ sự trong sáng của ngôn ngữ. + Hơn nữa, việc học hỏi và sử dụng thành thạo các quy tắc ngữ pháp, từ vựng và phong cách diễn đạt của tiếng Việt cũng là một trách nhiệm quan trọng. + Giới trẻ cần tích cực tham gia vào các hoạt động văn hóa, văn nghệ, văn học để nuôi dưỡng và phát triển tình yêu đối với ngôn ngữ mẹ đẻ. + Đồng thời, việc truyền tải và giảng dạy lại các giá trị ngôn ngữ cho thế hệ sau cũng là một nhiệm vụ không thể thiếu. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt không chỉ là trách nhiệm mà còn là niềm tự hào và nghĩa vụ của mỗi người trẻ. Chỉ khi làm được điều này, tiếng Việt mới mãi trường tồn và phát triển cùng dân tộc.	0,25 0,25 0,25 0,25

Đề số 30: Đọc đoạn thơ sau và thực hiện yêu cầu bên dưới:

*“...hạnh phúc bình thường và giản dị lắm
là tiếng xe về mỗi chiều của bố
cả nhà quây quần trong căn phòng nhỏ
chị xới cơm đây bắt phải ăn no
hạnh phúc là khi đêm về không có tiếng mẹ ho*

là ngọn đèn soi tương lai em sáng
 là điểm 10 mỗi khi lên bảng
 là ánh mắt một người lạ như quen
 hạnh phúc là khi mình có 1 cái tên ...”

(Trích “Hạnh phúc” – Thanh Huyền)

Câu 1(0,5 điểm): Xác định thể thơ của đoạn thơ trên

Câu 2(0,5 điểm). Tìm câu thơ khái quát nội dung chính của đoạn.

Câu 3(1 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ được sử dụng trong đoạn thơ trên.

Câu 4(1 điểm) . Tác giả bài thơ “Hạnh phúc” quan niệm “hạnh phúc bình thường và giản dị lắm”. Còn em, em quan niệm như thế nào về hạnh phúc?

Câu 5 (1 điểm) Qua đoạn thơ trên, em rút ra bài học gì cho bản thân?

Câu	Gợi ý	Điểm
1	- Thể thơ tự do	0,5
2	- Câu thơ khái quát nội dung đoạn; hạnh phúc bình thường và giản dị lắm.	0,5
3	- BPTT điệp ngữ: Điệp cấu trúc: hạnh phúc là...; là...	0,25
	- Tác dụng: + Góp phần làm cho lời thơ nhịp nhàng, sinh động, hấp dẫn hơn giúp người đọc dễ thuộc dễ nhớ.	0,25
	+ Nhấn mạnh, làm rõ cho người đọc thấy hạnh phúc không phải những điều cao sang, xa vời mà là những điều rất dung dị, nhỏ bé, gần gũi với cuộc sống của chúng ta.	02,5
	+ Cho thấy sự trân trọng của nhà thơ đối với gia đình và những điều bình dị trong cuộc sống	02,5

4	Theo em hạnh phúc là những điều bình dị quanh ta. Hạnh phúc là khi: + Được ở bên cạnh những người thân yêu. + Khi quan tâm và chăm sóc những thân thương của mình. + Hạnh phúc là khi được giúp đỡ những người xung quanh, giúp họ vượt qua khó khăn, để cuộc sống của họ được ấm no, tốt đẹp hơn. + Khi đạt được ước mơ của mình (HS có thể trả lời theo hướng khác phù hợp GV vẫn cho điểm)	1,0
5	Qua đoạn thơ, em rút ra được bài học về việc trân trọng những điều bình dị trong cuộc sống hàng ngày. + Em nhận thức được rằng hạnh phúc không phải là những điều to tát, xa vời mà đôi khi chính là những khoảnh khắc giản dị, gần gũi mà ta có thể dễ dàng bỏ qua. + Em cũng hiểu được rằng hạnh phúc có thể được tìm thấy ở những điều đơn giản nhất trong cuộc sống, và việc trân trọng, biết ơn những khoảnh khắc ấy sẽ làm cho cuộc sống trở nên ý nghĩa hơn. + Đồng thời, em cũng nhận ra rằng hạnh phúc đến từ sự quan tâm, chăm sóc lẫn nhau trong gia đình và từ những nỗ lực, cố gắng trong học tập và cuộc sống. + Vì thế chúng ta cần biết trân trọng gia đình, yêu thương lẫn nhau, làm việc tốt nhiều hơn để bản thân mình luôn cảm thấy hạnh phúc.	

TÀI LIỆU BỔ SUNG

I/MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM CỦA TỪNG THỂ THƠ

a. Cách xác định thể thơ Lục bát

- Là thể thơ dân tộc.

- Luật thơ:

+ Số chữ và số câu: Một cặp hai câu thơ, câu trên sáu chữ (lục), câu dưới tám chữ (bát). Một bài thơ có thể có nhiều cặp lục bát, số lượng cặp câu không hạn định.

+ Gieo vần lưng (eo vần): vần ở giữa câu thơ – chữ cuối câu sáu chữ thường bắt vần với chữ thứ sáu câu tám chữ, chữ cuối câu tám chữ bắt vần với chữ cuối câu sáu chữ ở cặp tiếp theo.

- Vần luật phổ biến:

Các từ số: 1 2 3 4 5 6 7 8

Câu lục 1: + B + T + B

Câu lục 2: + T T + + B

Câu bát 1: + B + T + B + B

Câu bát 2: + T + B + T + B

b. Cách xác định thể thơ Đường luật

(Đường luật có nhiều loại: Thất ngôn bát cú, thất ngôn tứ tuyệt,)Nhận biết :Bố Cục Của Thơ Đường Luật

Trong thơ Thất ngôn bát cú Đường Luật, mỗi một câu đều có chức năng của nó:

Câu 1 và 2 là phá đề và thừa đề.

Câu 3 và 4 là Thực hay Trạng, dùng để giải thích hoặc đưa thêm chi tiết bổ nghĩa đề bài cho rõ ràng

Câu 5 và 6 là Luận, dùng để bàn luận cho rộng nghĩa hay cũng có thể dùng như câu 3 và 4

Câu 7 và 8 là Kết, kết luận ý của bài thơĐiểm khó nhất trong Đường Thi là câu số ba và câu số bốn, bởi vì hai câu này được gọi là hai câu Thực và hai câu năm và câu sáu là hai câu Luận, hai cặp câu này luôn luôn đối nhau, Danh Từ đối Danh Từ, Động Từ đối Động Từ, Tính Từ đối Tính Từ, quan trọng hơn cả là hai câu 5,6 phải đối ý với hai câu 3,4 hoặc bổ sung cho ý của câu 3,4 .Thơ thất ngôn tứ tuyệt có 4

câu, mỗi câu có 7 chữ. Nó là 1 nửa của bài thất ngôn Bát cú. Niêm luật cũng chặt chẽ

c. Cách xác định thể thơ bốn, năm, sáu, bảy chữ

Các thể thơ này Việt Nam này thường là những thể thơ vô cùng đơn giản trong việc nhận dạng các thể thơ. Bởi các câu thơ thuộc thể thơ này được viết tiếp nối với nhau để tạo thành một bài thơ.

Cùng với đó một dấu hiệu đơn giản chính là tên gọi của thể thơ đúng với số chữ trong một câu thơ. Và để phân biệt được những thể thơ này, người sáng tác chỉ cần nắm rõ và xác định rõ chúng với một số thể thơ đường luật.

Tham khảo qua bài thơ 5 chữ về thầy cô.

Bao mùa thu đi qua
Gói hành trang thêm nặng
Mái đầu thầy bạc trắng
Hòa trong nắng
thời gian
Những vất vả gian nan
Ơn thầy, sao đếm được?
Mênh mông như biển
nước
Cao lớn tựa núi non

d. Cách xác định thể thơ tự do

Là thể thơ hiện đại, thể hiện được sự cái tôi và sự phá cách, sáng tạo của người thi sĩ. Trong một bài thơ tự do, số chữ trong câu, số câu trong một khổ và số lượng khổ thơ của toàn bài đều không bị giới hạn. Các quy luật về hiệp vần, bằng trắc cũng vô cùng linh hoạt, tùy theo cảm xúc và chủ ý của người viết.

Ví dụ:

*“Dữ dội và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ
Sông không hiểu nổi mình
Sóng tìm ra tận bể”
(Sóng – Xuân Quỳnh)*

e. Cách xác định thể thơ Song thất lục bát

Đây cũng là một thể thơ dân tộc với phần luật cũng khá tương tự với thể thơ lục bát.

Cụ thể:

Số chữ, số câu: Thể thơ này mỗi khổ có 4 câu: gồm 2 câu 7 chữ gọi là song thất, và một cặp lục bát. Mỗi bài thơ có thể gồm nhiều khổ song thất lục bát và số lượng khổ thơ cũng không hạn định.

Gieo vần chủ yếu là cả vần chân và vần lưng.

Để bạn hiểu thêm về thể thơ này chúng tôi sẽ lấy bài thơ Chinh phụ ngâm làm ví dụ:

*Dạo hiên vắng thầm gieo từng bước,
Ngồi rèm thưa rủ thác đòi phen.
Ngoài rèm thước chẳng mách tin,
Trong rèm dường đã có đèn biết chăng?
Đèn có biết, dường bằng chẳng biết,
Lòng thiếp riêng bi thiết mà thôi.
Buồn rầu nói chẳng nên lời,
Hoa đèn kia với bóng người khá thương!*